

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUČNIKOVA ULICA 5. — TELEFON: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26. — Izbava vsak dan opoldne. Mesečna naročnina 6.— L. Za inostranstvo 10 L.

IZKljučno ZASTOPSTVO za oglaševanje v Sloveniji in inostranstvu ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

V tretje leto skupne borbe Italijansko-nemško bratstvo v orožju je rodilo velikanske uspehe — Sedanja borba na življenje in smrt se more končati samo s totalno zmago

Berlin, 2. sept. s. V tukajšnjih političnih krogih pripominjajo, da se v teh dneh narodi osi s ponosom spominjajo na drugo obletnico vojne. Poudarjajo, da se velika evropska vojna ni pričela 1. septembra 1939, ko naj bi se pričela velika policijska akcija na Poljskem, kjer je živela tamkajšnja nemška manjšina pod neznosnim pritiskom in je Poljska na podpihovanje Anglije se drznila izveličati meč proti Nemčiji, temveč 3. septembra, ko je angleška demoplutokracija pričela z ofenzivo proti mladim in delavnim narodom Evrope. V berlinskih krogih opozarjajo na velik delež fašistične Italije od pričetka vojne za stvar osi in na najtesnejše bratstvo orožja od 1. junija 1940 ter z zadovoljstvom ugotavljajo velikanske uspehe, ki so bili doseženi. Poudarjajo, da je pričetek tretjega leta vojne v znamenju polnega razvoja in učinkovitosti oborožene sile osi na vseh frontah, posebno pa na vzhodni fronti, ki je fronta evropskih držav v njih protiboljševski vojni. Groteskno je govoriti, kakor to delajo nekateri, o mož-

nostih, da bi os nekega dne popustila v tej bitki do skrajnosti. To je vojna za življenje ali smrt in se ne more končati s kompromisom, temveč samo s totalno zmago, po kateri se bo mogel ustanoviti pravi in trajni mir. Ob tej priliki opozarjajo v pristojnih krogih z nemškega vladnega mesta tudi na izredni pomen sestanka med Mussolinijem in Hitlerjem, katerega bi bilo nesamometno in smešno primerjati s teatralnim sestankom na Atlantiku. Berlin, 2. sept. s. Velik odmev je imel sestanek Duceja in Hitlerja na vzhodni fronti tudi v ponedeljskem večernem tisku. Obširno komentirajo vtis sestanka vseh evropskih držav in soglasno odobravanje vsega njihovega tiska. Z absolutnim zaupanjem pričakuje Evropa dneva, ko bodo njeni sovražniki na koncu svojih moči. Hitler in Duce sta izrazila to neomajno zaupanje svojih narodov in vsa Evropa ju je poslušala z velikim zadoščenjem. Največja ovira na poti, ki pelje do zmage, je Sovjetska zveza, toda ta skala se že ruši. Ruski kolos se majo pod dobrimi udarci sil

osi. Po odstranitvi te zadnje ovire ne bo mogla nobena sila na svetu več preprečiti hitrega uresničenja novega evropskega reda.

Prvič v tej vojni vsebuje poročilo o sestanku Duceja in Hitlerja več podrobnosti o vsebini razgovorov, ki so se sami na sebi znak njih posebne važnosti. V trezni in določeni obliki prikazuje poročilo elemente italijansko-nemškega sodelovanja in smotre njih bratstva v orožju.

Budimpešta, 2. sept. s. Ves madžarski tisk piše o pričetku tretjega leta vojne. Prvi september 1939 je bil usoden datum za Anglijo, ki je hotela s svojo zabito politiko ohraniti in ojačiti svojo nadvlado v Evropi in na svetu. »Pesti Ujrag« prikazuje v uvodniku razpoloženje madžarskega naroda, ki vidi ob pričetku tretjega leta vojne predhodna znamenja nove Evrope, kakršna hoče nezlojmljiva volja Duceja in Hitlerja. Odslej se približuje trenutek neizprosne obračuna.

Azioni dell'avversario sventate sui fronti di Tobruk e di Gondar

Bombe sugli impianti militari di Tobruk — Un bombardiere inglese abbattuto

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data di 1 settembre il seguente bollettino di guerra n. 454:

Sul fronte di Tobruk tentativi di avvicinamento del nemico sono stati nettamente stroncati dalla immediata reazione dei nostri reparti che hanno inflitto perdite all'avversario.

Velivoli nazionali hanno bombardato alloggiamenti di truppe, impianti portuali e apprestamenti difensivi della piazza dove

sono stati provocati numerosi incendi. La caccia germanica ha abbattuto un »Blenheim«.

Apparecchi avversari hanno lanciato bombe su alcune località dell'isola di Rodi. Qualche ferito e danni di scarsa entità.

Nei diversi settori dello scacchiere di Gondar costante attività dei nostri reparti che hanno sventato azioni dell'avversario ed hanno sorpreso elementi nemici disperdendoli e catturando quadrupedi e materiale.

Izjalovljene sovražne akcije na tobruški in gondarski fronti

Bombe na tobruške vojaške naprave — En angleški bombnik sestreljen

Glavni stan Oboroženih Sil je 1. septembra objavil naslednje vojno poročilo št. 454.

Na fronti pri Tobruku so bili poskusi sovražnika za približanje v kati zatrti s takojšnjim nastopom naših oddelkov, ki so prizadeli nasprotnik izgube.

Italijanska letala so bombardirala taborniške čete, pristaniške naprave in krajevne obrambne postojanke, kjer so bili povzročeni mnogi požari.

Nemški letalci so sestrelili 1 letalo vrste Blenheim.

Nasprotna letala so metala bombe na nekoliko krajev na otoku Rodu. Pri tem je bilo nekaj ljudi ranjenih in so bile povzročene skromne škode.

V raznih odsekih bojišča pri Gondaru se razvija stalni delav st naših oddelkov, ki so onemogočili sovražne akcije ter preprečili sovražnika, ki so ga razpršili ter mu odvzeli nekoliko živine in materiala.

Srdite borbe ob Dnjepru

Vsi protinapadi so se izjalovili — Zavezniške čete nadalje prodirajo — Sovražnik je imel krvave izgube

Budimpešta, 2. sept. s. Po vestih iz madžarskega generalnega štaba so se izjalovili vsi protinapadi. Budimpeščani čet vzdržljivega Dnjepra zaradi nevdružnega pritiska zavezniških kolon. Sovražnik odpora je čimdalje slabši in na nekaterih točkah popušča. Velike množice pehote je sovjetsko poveljstvo vrlo v boj. Uporaba teh sil ni imela zaželjenega uspeha, kakršnega je sovjetsko poveljstvo pričakovalo, kar sledi iz izjav ujetih sovjetskih oficirjev.

Marsal Budjoni, ki je upal držati dolnji Dnjeper še dolgo, je moral svoje mišljenje spremeniti. Tudi najbolj trdovratni odpor so armade osi in zaveznikov zlomile. Močne topniške postojanke Sovjetov ob dolnjem Dnjepru, ki so skušale preprečiti zavezniškim četam postavljanje mostov, niso uničene, je dosegel skoraj brez učinka. Smrtonosni ogenj nemškega topništva in zaveznikov, zlasti pa močno delovanje nemških bombnikov, med katerimi so tudi madžarska letala, so prisilila k molku večino sovražnih topov.

Poročila s fronte pravijo, da se skuša sovražnik umakniti. Ujetniki pripovedujejo, da je sovjetsko poveljstvo ukazalo rešiti težji vojni material.

Zavezniško letalstvo nenehoma uničuje sovražno zaledje in onemogoča sovjetske letalstvu kakršnokoli iniciativo. V vojaških krogih pravijo, da so bili objekti, ki jih je zavezniško vrhovno poveljstvo določilo, doseženi. Madžarske čete so sodelovale pri spopadih v preteklih dneh in prispevale k uspehu v bitki na dolnjem Dnjepru, kjer so bili doseženi očitni uspehi. Po zavzetju v naprej določenih položajev se pripravljajo zavezniške čete z madžarskimi vred na nove nevzdržne pohode.

Odbiti protinapadi

Berlin, 2. sept. s. V osrednjem odseku vzhodne fronte so se razvile 31. avgusta hude borbe, v katerih so Sovjeti uporabili tanke. Sovjetske jedinice so vendar bile razbite in pogane v beg. V teh borbah je bilo uničenih 25 sovjetskih tankov, od teh 8 s 52 tonami. Eдинице tega nemškega armadnega zbora so zble 30. in 31. avgusta s strojnimi puškami dva sovjetska lovca in en bombnik, dočim je protiletalsko topništvo zblo dve nadaljnji sovjetski letali.

V dolnjem toku Dnjepra so sovjeti napadli 31. avgusta z močnimi silami nemške položaje. Napadi so bili odbiti in boljševiki so utrpeli najbolj krvave izgube. V teh akcijah je bilo zajetih 1000 sovjetskih vojakov, 21 metalcev min in številno drugo pehotno orožje. Južno od Kijeva so sovjetske sile obnovile 31. avgusta s topništvom in topničarkami podpirani poizkus prekoračiti zapadno obrežje Dnjepra. Tudi ta poizkus je bil odbit in boljševiki so imeli najtežje izgube. Boljševikom se ni posrečilo pristati na nasprotnem obrežju reke.

Madžarsko vojno poročilo

Budimpešta, 2. sept. s. Včerajšnje poročilo glavnega generalnega štaba madžarske objavlja:

Od zadnjega vojnega poročila, ki je bilo objavljeno 18. avgusta, so naše čete prodrele 250 do 300 km v sovražno ozemlje. Naši lovci so se borili z uspehom proti premočnim sovražnim silam. V teku zadnjih letalskih spopadov so naša letala zblo 15 sovražnih letal. Eno naše letalo se ni vrnilo na oporišče. Naši pionirji in inženjerji so s svojim odličnim delom prispevali obilno k hitremu napredovanju naših čet, katerim so zagotovili vsa potrebna oskrba. Naše izgube med 10. avgustom in 1. septembrom so sledeče: Padlo je 11 oficirjev in 154 vojakov, ranjenih 37 oficirjev in 376 vojakov, pogrešana 2 oficirja in 21 vojakov.

Sovjetski vojniki v finskih uniformah

Berlin, 2. sept. s. Dne 31. avgusta so v spopadih finske čete dosegle nadaljnje znatne uspehe. V bitki za neki kraj, ki so ga zadržali sovjeti, je padlo nad 800 sovjetskih vojakov. Ujetih je bilo 300 vojakov. Ugotovljeno je bilo, da so v tem odseku fronte sovjetski vojniki izvidniški patrol nosili finske uniforme in govorili finski jezik.

Tudi v nemških uniformah

Berlin, 2. sept. s. Kakor se doznava iz verodostojnih virov, so bile v borbah pri Kingiseppu ujetje sovjetske patrrole v nemških uniformah. V istem kraju je bil ujet oficir generalnega štaba, ki je nosil civilno obleko, da bi ne bil, kakor je izjavil, od Nemcev ustreljen.

Sovjetske izgube pri Revalu

Berlin, 2. sept. s. V teku borb za Reval so boljševiki utrpeli najtežje izgube. Eдинице 10. sovjetskega armadnega zbora, 22. motorizirana divizija strelcev, 10. divizija strelcev in ostanki 16. divizije strelcev, kakor tudi številne jedinice mornarice in delavskih bataljonov, so bili popolnoma uničeni. Razen tega je bilo ujetih veliko število vojakov.

Berlin, 2. sept. s. V severnem odseku vzhodne fronte so nemški oddelki potopili 31. avgusta 6 sovjetskih ladij. Med njimi so bile štiri torpedovke in en motorni čoln. Eдинице protiletalske obrambe so zbile v osrednjem pasu fronte 41 sovjetskih letal in tudi dva sovražna tanka, prvi z 52, drugi s 30 tonami.

Uničen sovjetski prevoznik parnik

Berlin, 2. sept. s. Nemška bojna letala so 31. avgusta vzhodno od otoka Oesel izsledila transportno ladjo z boljševiškim čol-

tami. Takoj so jo letala napadla. Parnik s 3000 tonami je bil zažgan in se je moral zaradi polnih zadetkov hudo poškodovan ustaviti. Bil je zavrt v goste oblake dima.

Hitler sprejel poveljnika španskih prostovoljcev

Iz Hitlerjevega glavnega štaba, 2. sept. s. Führer in vrhovni poveljnik nemške oborožene sile je včeraj sprejel generala Munoza Grandea, poveljnika divizije španskih prostovoljcev.

Sovjetska misija na poti v Ameriko

New York, 2. sept. s. V Nome na Aljaski sta dospela dva sovjetska hidroplana, namenjena v Washington. V letalu je 47 potnikov, ki imajo vsi diplomatske potne liste.

Letalske akcije

Berlin, 2. sept. s. DNB poroča, da je nemško letalstvo z uspehom podpiralo operacije kopne vojske v odseku Leningrada. Sovjeti so utrpeli znatne izgube na ljudeh in materialu. Uničenih je bilo 18 tankov, poškodovanih pa 150 motornih vozil. Nekaj protiletalske baterije, ki je skušala motiti gibanje nemških oddelkov, je bila prisiljena k molku.

Berlin, 2. sept. s. Nemška vojna letala in strmoglavci so s posebnimi uspehi nadaljevali svoje napade na borce osi in umikajoče se sovjetske sile. Tudi 31. avgusta je nemško letalstvo učinkovito napadlo vzhodno od Alakurtija na vzhodni fronti letališča in sovjetske železniške naprave. Napadi, ki so povzročili opustošenje in razgubo na ljudeh in materialu, so se razširili tudi na vojaške objekte na zapadnem Krimu. Vzhodno od Dnjepra so bile zažgane vojaške barake in hangarji.

Rumunsko odlikovanje dveh nemških generalov

Bukarešta, 2. sept. s. Nemška generala Eugen von Schober in Henrik Hansen je rumunski kralj Mihael odlikoval z najvišjim rumunskim odlikovanjem, z redom Mihaela Vrliga, ker sta se ponovno odlikovala na fronti.

Roosevelt hujska ameriško delavstvo

Washington, 2. sept. s. Včeraj je po radiu govoril Roosevelt in se obrnil na severnoameriške delavce ter zatrdil, da zavisi zmaga demokracije od industrijskega napora Zedinjenih držav. Priznal je, da ta napor, čeprav je že velik, še ni zadosten. Roosevelt je nato zatrdil, da mornarica Zedinjenih držav ne bo mogla braniti svobode morja, če bi angleška, norveška in ruska mornarica ne obstojale več. Predsednik je nato priznal, da orožje in municija severnoameriške industrije na bojiščih podaljšujejo vojno, toda vztrajal je pri tem, da gre za višje interese, sprito katerih se morajo umakniti vsi drugi obziri. Predvsem je svoboda Amerike! je vzkliknil Roosevelt. Predsednik je rekel, da bo borba dolga in huda. Nekateri mislijo v Ameriki, da zmaga demokracije ni mogoča. Sam Roosevelt ni tega prepričan. Treba je povečati napore. Predsednik je dopustil, da se nahajajo v Ameriki ljudje, ki niso istega mnenja, toda izjavil je, da bo sam vztrajal na poti, ki mu jo je nakazala vest in da bo storil vse, kar je mogoče, da pomaga svetu premagati nacizem.

Eden priznava angleške težave

München, 2. sept. s. Zadnji Edenov govor komentirajo vsi listi kot nov dokaz težkoč, s katerimi se bori Anglija zaradi

27 sovjetskih monitorjev in topničark uničenih na Dnjepru

Nemško vojno poročilo — Hapsal na Estonskem zavzet
11.400 ujetnikov pri Revalu — Uspešne akcije na zapadu

Iz Hitlerjevega glavnega štaba, 1. septembra. (DNB). Vrhovno vojno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Oddelki nemške vojske so od 26. avgusta dalje uničili na Dnjepru severno od Kijeva 27 sovjetskih monitorjev in topničark.

V teku čiščenja Estonske je bil na zapadni obali zavzet pristaniški kraj Hapsal. Pri boju okrog Revala, ki so bili zaključeni dne 28. avgusta, je bilo ujetih 11.432 mož ter zaplenjenih 293 topov, 91 oklopnih bojnih voz, 2 oklopna vlaka in številni vojni material.

V Finskem zalivu so nemške pomorske sile nadaljevale operacije z minami. Nad 60 gorečih sovražnih ladij je bilo opaženih na prostoru naše zapore z minami.

Na Atlantiku je neka podmornica iz močnega zavarovanega konvoja po trdovratnih in opetovanih napadih potopila 4 sovražne trgovske ladje s skupno 14.000 tonami.

Obznana v Bolgariji

Sofija, 2. sept. s. Na jutrišnjem izrednem sestanku Sobrajanja bo odobren poseben zakon, ki določa izredno strogo kazni proti komunistom in kršilcem reda in mira v državi.

Finsko diplomatsko osebje prispelo v Turčijo

Helsinki, 2. sept. s. Finsko zunanje ministrstvo je izvedelo, da je celotno moško osebje finskega poslaštva v Moskvi, ki je dva meseca bilo zadržano v Leninakanu, končno dospelo na turško ozemlje. 13 uradnikov in neki zasebnik.

Izključitev židovskih oficirjev iz rumunske armade

Bukarešta, 2. sept. s. Z včerajšnjim dekretom so bili vsi na neomejenem dopustu se nahajajoči židovski oficirji, zbrisani iz vrst rumunske armade.

Sueški prekop ne donaja več mastnih dobičkov

Ankara, 2. sept. s. Da je bil Suez hudo bombardiran, potrjuje tudi dejstvo, da je predsednik družbe Sueškega prekopa izjavil egiptski vladi, da družba ne bo mogla plačati uradnikov, ker je zaradi nemškega bombardiranja promet zelo zmanjšal.

Odlikovani duhovniki

Berlin, 2. sept. s. Zdaj se je izvedelo, da sta v teku akcije na otoku Kreti padla tudi dva kaplana, ki sta se s padalom z drugimi duhovniki vred spustila na zemljo, da bi pomagala vojaškim zdravnikom, ki so se tudi spustili s padali, da bi pomagali ranjenecem. Kakor v teku vojske z Jugoslavijo in Grčijo, so bili tudi na vzhodni fronti odlikovani z železnim križem II. razreda. 47 laikov, ki so se prostovoljno prijavili v sanitetno službo, je bilo odlikovanih za hrabrost. Tako je bilo doseglo 350 duhovnikov in laikov odlikovanih z vojnim križcem za hrabrost. Odlikovani so bili tudi številni evangelijski pastirji, ki so v vojaški službi. Po mnenju tukajšnjih duhovniških krogov kažejo ta odlikovanja trdno odločitev katoliškega klera in evangelijskih duhovnikov za opravljanje patriarhalne dolžnosti.

Japonska se bo z vsemi sredstvi uprla obkolitvi

Tokio, 2. sept. s. Polkovnik Hayao Mabuchi je imel govor po radiu, v katerem je izjavil, da mora Japonska uničiti takozvano ABCD-obkolitev (Amerika, Britanija, Čungking in Holandska Indija) tudi s silo, ker bi bilo zelo blazno ostati nedelaven in čakati na smrt. Polkovnik je izjavil, da se bodo nadaljevali napori diplomatov za premaganje največje krize, ki jo je kdaj Japonska doživela. Če ti napori ne bodo uspešni, bo Japonska prisiljena uporabiti silo ne glede na morebitno trajanje vojne, ki bi zaradi tega nastala, kajti šlo bi za smrtni boj, da se reši velika japonska zgodovinska tradicija. Boj bo šel do zadnjega moža in za ceno popolnega uničenja države. Polkovnik je nato opozoril na gospodarsko vojno Zedinjenih držav z Japonsko pripominjajoč, da hočejo po napadu na Iran Američani zadušiti Japonsko s svojimi pritiski na narode na Daljnem vzhodu, ki naj bi prenehali z dobavami Japonski.

Tokio, 2. sept. s. »Japan Times Advertiser« obravnava vprašanje pošiljanje petroleja Rusiji preko Vladivostoka iz Zedinjenih držav in ugotavlja, da obstoja nevarnost, da se bodo te dobave pogonskih snovi lahko uporabile proti Japonski, ne glede na to, da vozijo ameriške cisternske ladje po japonskih teritorialnih vodah. Sovjetska zveza ni hotela upoštevati nevtralnostnega pakta z Japonsko in bencin in mazila iz Amerike se lahko uporabijo proti Japonski za vzhodno sovjetsko armado kakor tudi s silami kitajske vlade v Čungkingu. List nadalje poudarja, da je treba upoštevati poleg drugih možnosti tudi to, da se lahko te pogonske snovi porabijo za ustvarjanje rezerv za ameriška letala za primer vojne na Pacifiku. Ameriška letala bi lahko odšla s Filipinov in preletela japonsko ozemlje ter pristala na sovjetskem vzhodu ter se oskrbela s pogonskimi snovmi ter se po isti poti zopet vrnila.

Berlin, 2. sept. s. V komentirjih nemškega tiska se glede položaja na Daljnem vzhodu poudarja, da vztraja japonski tisk na nujnosti, da se cilji japonske zunanje politike realizirajo in da Zedinjene države priznajo prevladovalno funkcijo Japonske na Daljnem vzhodu in se odrečejo nadaljnjemu dobavljanju pomoči Čungkingu. Če bi se obnovila pogajanja Zedinjenih držav z Japonsko, Japonska ne bo odnehala od svoje dosedanje politike, katere cilj je doseči rešitev kitajskega konflikta in ustvariti nov red na Daljnem vzhodu.

Bando del Duce

Il divieto di rimozione e l'obbligo di denuncia di materiale bellico nella zona delle operazioni

Il Duce, Primo Maresciallo dell'Impero, Comandante delle truppe operanti su tutte le fronti visto l'articolo 6 del R. decreto 8 luglio 1938-XVI, n. 1415, visti gli articoli 15, 17 e 18 del testo della legge di guerra, approvato con il R. decreto suindicato, visto il R. decreto 10 giugno 1940-XVIII, n. 566, che ordina l'applicazione della legge di guerra nei territori dello Stato, ordina:

Art. 1. Chiunque, senza autorizzazione della competente Autorità militare o senza giustificato motivo, rimuove armi da fuoco o parti di esse, munizioni o esplosivi, che costituiscono materiale bellico, è punito, dal fatto derivante pericolo per l'incolumità pubblica, con la reclusione fino a tre anni o con la multa fino a lire cinquemila.

Art. 2. Chiunque rinviene proiettili carichi, o che comunque destino sospetto di pericolosità, deve farne immediata denun-

zia al più vicino comando di Carabinieri Reali.

I contravventori sono puniti con l'arresto fino a un anno o con l'ammenda fino a lire duemila.

Le disposizioni dei due commi precedenti non si applicano quando risulta che il fatto era già a conoscenza dell'autorità.

Art. 3. Il presente bando è pubblicato mediante affissione, in luogo visibile al pubblico, presso la sede dei Comandi delle truppe di occupazione.

Esso è altresì inserito nella Gazzetta Ufficiale del Regno d'Italia.

Dal Quartier Generale delle Forze Armate, addì 30 luglio 1941-XIX.

Mussolini

Il presente bando è stato pubblicato nella Gazzetta Ufficiale del Regno d'Italia, n. 185 del 7 agosto 1941-XIX, e affisso nelle sedi dei Comandi Militari in data 29 agosto 1941-XIX.

Oltre 600 di espositori alla Fiera di Lubiana

Le maggiori ditte italiane preparano mostre speciali in padiglioni separati

Lubiana, 2 settembre. Ad un mese dalla inaugurazione della Fiera di Lubiana il panorama di questa prima manifestazione di carattere economico si presenta già ampio e molto rilevante per la partecipazione assicurata di oltre seicento espositori. I posteggi si allineano in tre grandissimi padiglioni che accoglieranno la massa degli espositori: due quelli italiani, uno gli sloveni. Altri padiglioni separati ospiteranno le mostre speciali.

Uno su una area di circa 500 metri quadrati lo sta costruendo la Fiat e sarà ap-

prontato con rapidità di primato: in venti giorni La Montecatini e la Italviscosa allestiranno pure le loro mostre in padiglioni separati. Una particolare esposizione prepara la provincia di Gorizia e l'Ente nazionale vini si presenterà con una ampia rassegna dei vini nazionali.

Infine la provincia di Lubiana organizza una esposizione agricola attraverso la quale i visitatori italiani potranno per la prima volta conoscere l'efficienza della attività e della produzione della nuova provincia nel campo preminente della economia locale.

L'imponente opera svolta dall'autotreno sanitario

L'Alto Commissario per la Provincia di Lubiana ha ricevuto il Dott. Duce, medico provinciale Direttore dell'Autotreno Sanitario del Ministero dell'Interno, il quale gli ha presentato la relazione e il documento fotografico relativo al servizio svolto in Slovenia nel periodo 16 giugno — 31 luglio. Dalla relazione risulta che sono stati visitati 38 centri abitati in 34 giorni di effettivo servizio, ed eseguite N. 28.845 visite da diversi specialisti, mentre nel precedente periodo del mese di maggio, in 21 giorni di servizio erano state visitate 26 località ed eseguite 14.355 visite. Complessivamente

te, quindi, dal mese di maggio al 31 luglio, in 55 giorni di servizio, sono state eseguite 43.200 visite in 64 diverse località.

L'Eccellenza Grazioli ha espresso il proprio compiacimento per l'attività svolta dalla predetta complessa unità sanitaria ed ha dato istruzioni per il servizio che continua regolarmente. Le popolazioni slovene si dimostrano sempre oltre modo riconoscenti e soddisfatte per questa umanitaria istituzione voluta dal Duce ed attuata dall'Eccellenza Patragnani, direttore generale della Sanità pubblica.

Ducejev razglas

Prepoved odstranitve in obvezna prijava vojnih potrebščin na operacijskem ozemlju

Duce, Prvi Maršal Cesarstva, Poveljnik vojnih sil na vseh bojiščih, na podlagi čl. 6. kr. uredb z dne 8. julija 1938-XVI, št. 1415, na podlagi čl. 15, 17, in 18. vojnega zakona, čigar besedilo je bilo potrjeno po omenjeni kr. uredbi, in na podlagi kr. uredb z dne 10. junija 1940-XVIII, št. 566, ki predpisuje uporabo vojnega zakona na državnem ozemlju, odreja:

Člen 1. Kdor koli brez odobritve pristojnega vojaškega oblastva ali brez upravičenega razloga odstrani strelno orožje ali njegove posamezne dele, strelivo ali raznosila, ki so vojaški material, se kaznuje, če je s tem ogrožena javna varnost z ječo do treh let ali z denarno kaznijo do 5000 lir.

Člen 2. Kdor koli najde polne nabojne ali take, ki so kakor koli videti nevarni, mora

to takoj naznaniti najbližjemu poveljništvu kr. karabinjerjev.

Kršitelji se kaznujejo z zaporom do enega leta ali denarno kaznijo do 2000 lir.

Določb prednjih dveh odstavkov ni uporabiti, če je bila stvar objavljena že znana.

Člen 3. Ta razglas je objavljen običnostno z nabitem na vidnem kraju pri sedežih poveljništev zasledbenih čet.

Prav tako je objavljen v Uradnem listu Kraljevine Italije.

Iz Glavnega stana oboroženih sil dne 30. julija 1941-XIX.

Mussolini.

Ta razglas je bil objavljen v Uradnem listu Kraljevine Italije št. 185 z dne 7. avgusta 1941-XIX in nabit na sedežih vojaških poveljništev dne 29. avgusta 1941-XIX.

Nad 600 razstavljalcev bo na ljubljanskem velesejmu

Največje italijanske tvrdke pripravljajo svoje posebne razstave v lastnih paviljonih

Ljubljana, 2. septembra. Mesec dni je še do otvoritve Ljubljanskega velesejma. Že sedaj pa si je mogoče ustvariti pravo sliko te prve gospodarske prireditve, ki kaže, da bo postala zelo velika pomena sprito udeležbe, za katero se je oddločilo nad 600 razstavljalcev. Razstavšča in stojnice se bodo razvrstile v treh največjih paviljonih. Dva bosta do- ločena za italijanske, eden za slovenske

razstavljalce. V drugih paviljonih se bodo uredile posebne razstave.

V enem paviljonu, ki ga gradi tvrdka Fiat in ki bo obsegal okoli 500 kv. m stavbišča, bo pripravljeno za naravnost rekordno naglo v 20 dneh, bodo razstavljani izdelki te velike tovarne motorjev in avtomobilov. Tudi industrijski podjetji Montecatini in Italviscosa bosta priredili svoji razstavi v lastnih paviljonih. Goriška

Malo italijanščine za vsak dan

»Danes je pa že prišla brzjavka, da pride jutri naša Terezinka!« je povedala gospa Piškurjeva zvečer. »Vaj ne bo tako tiho in dolgočasno v hiši!«

»Avete ricevuto un telegramma?« je vprašal gospod Ovca.

»Ricev... Kako se potem pravi: prejeti?«

»Ricévère.«

»Kaj pa se pravi, poslati, oddati?«

»Spedire, spedisco. Spedisco una lettera. La lettera — pismo. Poštni zavoj — un pacco postale.«

»Priporočeno pismo?«

»Una lettera raccomandata. Per raccomandazione si paga una sopratassa. La sopratassa — priporočnina, prav za prav: dodatna taksa.«

»Plačati se pa pravi, pagare?«

»Da, opozarjam na tiste oblike, kjer se končnica začneja z 'e' ali z 'i': futuro — pagherò, plačal bom, da navedem samo en primer. Med osnovo, kakor je rekel Bolli, in končnico pride tisti 'h', ker bi napisano obliko sicer bral, padžerò — pagerò!«

»Da je dopisnica — la cartolina, to smo se že naučili, ker je na vsaki napisano. Pismo je pa la lettera. Kaj pa se pravi poštnina?«

»La tassa d'affrancatura. Znamke so pa, kakor morda tudi že veste, i franco-

bolli, ednina: il francobollo.«

»Kako pa se imenuje okence na pošti?«

»Okence na pošti, ali pri kolodvorski blagajni in tako dalje se imenuje navadno lo sportello. Artikel, lo' imamo zato, ker —

»Ker se začneja beseda z 'nečistim s', sp-!« je povedal gospod Piškur.

»Zadnje čase je pri okencih velik naval. Filatelisti se skoraj tepejo za nove in ne vem, kakšne znamke. Filatelista — il filatèlico.«

»Ali kupujejo tudi nove znamke, ne zbirajo samo žigosanih?«

»Tudi nove, tudi! Nova znamka — un francobollo nuovo o non obliterato. Žigosana znamka — un francobollo obliterato o timbrato.«

»Kako se že pravi pisemskemu nabiralniku?«

»La cassetta per lettere ali la buca. Kdaj izpraznijo nabiralnik? Quando è la prossima levata?«

»Oddati na pošto?«

»Impostare, tudi imbucare.«

»Sam Bog ve, kdaj bo naš fant kaj pisal?« je vzdihnila gospa.

»E, zlepa že ne, saj ne bo tako kmalu prišel kdo do kakre pošte!« jo je potolažil gospod Piškur.

»Poštni urad — l'ufficio postale.«

poškrajna priprava, kakor znano, specialno razstavo izdelkov in pridelkov goriške dežele, nacionalno vinarsko ustanova pa bo pripravila posebno razstavo vseh vrst italijanskega vina.

Veliko delo zdravstvene avtokolone

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino je sprejel dr. Duceja, pokrajinskega zdravnika in direktorja zdravstvene avtokolone Notranjega ministrstva, ki mu je predložil poročilo in fotografsko gradivo o delu, ki ga je opravila avtokolona v Sloveniji, v času od 16. junija do 31. julija. Iz poročila izhaja, da je bila avtokolona v 38 krajih in je v 34 dneh efektivne službe izvršila 28.845 različnih specialnih pregledov. V prejšnjem mesecu maju je bilo izvršenih v 21 dneh službe 14.355 pregledov v 26 krajih. Skupno je

Ljubljanska pokrajina organizira kmetijsko razstavo, tako da bodo italijanski obiskovalci prvih lahko spoznali gospodarski značaj in produkcijo nove pokrajine ter njene glavne gospodarske možnosti.

Modifica del prezzo di vendita di alcuni tipi di sale

L'Alto Commissario per la provincia di Lubiana, vista la necessità di adeguare il prezzo di vendita di alcuni tipi di sale nella provincia di Lubiana in relazione al maggiore costo dovuto al rifornimento da parte del Monopolo di Stato, sentito il parere in merito dalla relativa Direzione Generale, dispone che a partire dal 1 settembre 1941-XIX la tariffa di vendita al pubblico dei seguenti tipi di sale venga modificata come appresso:

Sale raffinato da Lire 30 a Lire 300 al quintale.

Sale da cucina da Lire 95 a Lire 120 al quintale.

Nessun aumento di prezzo sarà apportato al sale industriale e a quello pastorizzato.

Lubiana, 26 agosto 1941-XIX.

L'Alto Commissario Emilio Grazioli

Sprememba prodajne cene nekaterih vrst soli

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino glede na potrebo, da se prodajna cena nekaterih vrst soli v Ljubljanski pokrajini prilagodi višji nabavni ceni državne monopolne uprave, in po zaslišanju mnenja pristojnega glavnega ravnateljstva v tej stvari, odreja:

da se od 1. septembra 1941-XIX dalje za običnostvo določena prodajna cena za naslednji vrsti soli zviša takole:

rafinirana sol od L. 230.— na L. 300.— za stot.

kuhinjska sol od L. 95.— na L. 120.— za stot.

Industrijski in živinski soli se cena ne spremeni.

Ljubljana, dne 26. avgusta 1941-XIX.

Visoki Komisar Emilio Grazioli.

SPORT

Sportne tekme v Vratislavi

V Vratislavi so bile v soboto in nedeljo v okviru mednarodne manifestacije fasišne mladine nekatere prireditve, zanimive tudi s sportnega vidika. Sodelovalo je na tekmovalnih 12 držav.

V plavalnem tekmovalstvu so med ženskami zmagale Nemke, druge so bile Nizozemke, tretje Italijanke in četrte Hrvatice. Na 200 m prsno je zmagala Nizozemka Byan 3:07.5. Na sedmo in osmo mesto sta se plasirali Italijanki Rigoni in Precopo. V skokih s 3m deske je zmagala Nemka Tatarak 5:42.6 točkami. Tretja in četrta sta bili Italijanki Candi (57.80) in Pantaso (57.78). Na 100 m hrbtno je zmagala Nemka Webrova 1:22. Peta je bila Italijanka De Ferrari (1:30.7).

Pri moških plavalnih točkah so v skupni klasifikaciji zmagali Nemci. Slede jim Madžari, Italijani, Hrvati, Finci, Španci, Belgijci in Nizozemci. Na 100 m prosto je zmagal Schroeder (Nemčija) 1:01.2, 2. Erdelye (Madžarska) 1:02.7, nadalje 3. Kienast (Madžarska), 4. Miloslavci (Hrvatska) 1:03.9, 5. Stakula (Hrvatska) 1:04.6, Marsiglia (Italija) 1:05.3. Na 100 m hrbtno: 1. Kristen (Nemčija) 1:13.1, 2. Bergamo (Italija) 1:16.3, 3. Miloslavci (Hrvatska) 1:20.3. Na 200 m prsno: 1. Gold (Nemčija) 2:49.5, 2. Barbieri (Hrvatska) 2:59.5, 4. Stiegler (Hrvatska) 3:06.5, 5. Galassi (Italija) 3:06.7. V stafeti 4x100 m prosto: 1. Nemčija 4:11.2, 2. Madžarska 4:20.6, 3. Hrvatska, 4. Italija.

Razen plavalnih tekem so bile na sporedu tudi lahkootletske. Pri moških je v teku na 100 m zmagal Italijan Marini 10.9, v skoku v višino Nemec Neuman 1.80, v stafeti 4x100 m Nemčija 42:1. Druga je bila Italija 43.5 in peta Hrvatska. V metu krogle je zmagal Nemec Kressin s 15.07 v metu kopja pa Finc Salonen 55.55. V teku na 400 m je zmagal Nemec Schaefer 49.00. Drugi je bil Italijan Pasucci 49.6. V skoku v daljino je zmagal Nemec s 7.02 m. V skupni oceni je bila 1. Nemčija 81 točk, 2. Italija 45, 3. Finska 25 in sedma Hrvatska, za katero so se uvrstili edino le še Nizozemci in Flanci.

Coppi spet na čelu

V nedeljo je bila v Italiji, kakor smo že pretekli teden zabeležili, kolesarska dirka po »Treh vareških dolinah«. Na progo, dolgo 242 km, so šli vsi najboljši in je bila dirka po poročilih italijanskih listov izredno napeta in borbeno. Gorska pot je nudila pokazal višek svojih sposobnosti. Zmagal je z odličnim časom Coppi, ki mu je uspelo ostreti se svojih tekmecev in doseči cilj za 2 minuti in 7 sekund pred Bizzijem. Coppi je progo prevozil v času 6:44:19, tako da

je dosegel na uro povprečno hitrost 36.090 km. Vrstni red je bil: 1. Coppi, 2. Bizzi, 3. Bartali, 4. Canavesi, 5. Vicini, 6. Bailo, 7. Servadei, 8. Mollo, 9. Landi, 10. Volpi, 11. Mera in 12. Cottur.

Lahkootletsko prvenstvo brez Hermečanov

Bližnjo nedeljo bo na stadionu Planine lahkootletsko prvenstvo Ljubljanske pokrajine v smislu razpisa za poedince in moštva. Govori se pa, da bo prireditve okrnjena, ker Hermece ne bo poslal svojih atletov. Ne da bi se spuščali v presojanje stališč enih in drugih, apeliramo v interesu slovenske lahkootletike na zvezo, da najde rešitev, ki bo omogočila sodelovanje vsem. Lahkootletsko prvenstvo bodi revija sposobnosti vseh naših atletov, šele v drugi vrsti pa merilo za razna klubska stremjenja!

Lahkootletski na startu drugod

Srbsko lahkootletsko prvenstvo se je vršilo v soboto in nedeljo na stadionu BSK v Beogradu. — Dne 21. septembra bo v Milanu mednarodni lahkootletski miting, na katerem bodo verjetno sodelovali tudi Madžari in Švedi. Največje je zanimanje za start svetovnega rekorderja Haegga v teku na 1500 m. — Na madžarskem prvenstvu so domačini postavili nekaj prav dobrih rezultatov. V teku na 100 m je zmagal Csanyi z 10.6, v skoku v daljino Vermeš s 7.07 m, Szilgyi na 5000 m 14:39.4 in Varszegy v metu kopja s 66.24 metra.

Kolesarsko prvenstvo na Hrvatskem

Hrvatska kolesarska zveza je izvedla svoje letošnje kolesarsko prvenstvo na progi Zagreb-Krapina-Toplice-Pregrada-Zagreb. Tekmovalna cesta je merila za seniorje 125 km. Za dirke, ki so se v novi Nezavisni državi Hrvatske vršile prvič, je bilo precej zanimanja. Zmagali so favoriti: 1. Prosenik (Gradjanski) 4:11:21, 2. Penčev (Sokol). Čas Prosenika je slab, saj je dosegel komaj hitrost 29.880 km. Odličnejši je uspeh zmagovalca pri dirki juniorjev. Juniorji so tekmovali na progi dolgi 82 km in je zmagal Občina (Gradjanski) 2:28:26. Povprečno je prevozil 33.120 km na uro.

Rumuni rešujejo svoj nogomet

Vodja rumunskega sporta Modeleanu se je oddločil, da uvede v rumunski nogometni sport amaterizem in prepove profesional-

Boleznica

KOLENDAR

Danes: Torek, 2. septembra: Stefan, Maksima

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matka: Zbogom mlada leta

Kino Sloga: Marocco

Kino Union: Cavalleria Rusticana

Veseli teater ob 20. v Delavski zbornici

DEZURNE LEKARNE

Danes: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 43, Trn-

koczy oed., Mestni trg 4, Ustar, Selenbur-

gova ulica 7.

zem. Če bo njegova reforma izvedljiva in

koristna napredku rumunskega nogometa,

bo pokazala bodonost. Vsekakor so ga k

temu navedli važni dogodki zadnjih dni.

Tekma med FC Ploesti in Ripensio bi

morala odločiti usodo Ploestija. Če bi Plo-

esti izgubil, bi moral igrati prihodno sezono

v nižjem razredu. Ob polčasu je vodila

Ripensia 3:0. Po odmoru pa sta prej za-

nesljiva in neprimljiva branilca tako »po-

pustila«, da je Ploesti zmagal. Zveza je

kaznovala Ripensio s prepovedjo igranja,

Ploestiju pa črtala vse točke, tako da bo

moral v nižji razred. Podoben primer se je

odigral med študentskima kluboma Spor-

tual-Studentesc in Universitatea. Univer-

sitatea je potrebovala nujno dve točki in

njihovi tovariši so našli razumevanje za

njene težave. Univeritatea je bila kazno-

vana z izgubo točk Sportual-Studentesc pa

s prepovedjo igranja. Tudi prvaki lige B, ki

bi moral letos napredovati v ligo A, si je

skušal pomagati na podoben način. Dole-

tela ga je drakonska kazen: mesto v ligi A

bo igral v ligi C.

SK Svoboda, Ljubljana, V sredo 3. t. m.

obvezen trening za vse igralce I. moštva in

juniorjev zaradi nedeljskih prvenstvenih

tekem — Udeležba brezpogojno obvezna

za vse!

Zanimivosti iz gospodarskega življenja

Porast patentov v Italiji

Kako intenzivno je kljub vojni gospodarsko življenje v Italiji, sprevidimo tudi iz številk o prijavljenih in odobrenih patentih ter zaščitnih znamkah v l. 1940. Lani je bilo prijavljenih v Italiji 2043 patentov za razne modele tovarniških strojev in načrtov za izboljšanje raznih strojniških naprav. Predlanskim je bilo prijavljenih samo 1149 patentov. Lani je bilo izmed skupnega števila prijavljenih patentov 1899 domačih, predlanskim pa 904.

Povečanje produkcije italijanskih gozdov

Produkcija italijanskih gozdov zadovoljivo narašča tudi glede drugih pridelkov, ne le drv in stavbenega lesa. Po zadnjih podatkih agencije »Agite« znaša zdaj letna produkcija 80.000 stotov navadne skorje in 30.000 stotov plutovine, razen tega 25.000 stotov še razne druge skorje za strojenje. K temu je treba prišteti še okrog 70.000 stotov lista in vejic za strojenje, 5.000 stotov drevesnih sokov in okrog 400 stotov smole in terpentina. V italijanskih gozdovih je mnogo smrek in na leto zberejo okrog 35.000 stotov storžev. Zadnja leta je tudi porasla produkcija želoda. Na leto naberejo okrog milijon stotov želoda. K tem gozdnim produktom je treba prišteti še gobe in gomoljke, ki so jih nabrali v letu 1939/40 okrog 75.000 stotov.

Pomanjkanje kovin v Angliji

Odkar je Anglija odrezana od Balkana,

čutiljo angleške jeklarne zelo močno po-

manjkanje kroma in antimona, ki so ga

potrebnovala za razne specialne zlitine. Prej-

šnje čase je Anglija uvažala krom in anti-

monim predvsem iz bivše Jugoslavije. Po

poročilu italijanske agencije »Agite« pre-

življajo angleške jeklarne hudo krizo, ki

je najhujše ne bodo mogle premagati, zlasti

še, ker je onemogočen uvoz kroma in an-

timona iz Kitajske zaradi japonske blo-

DNEVNE VESTI

— **Minister Bottai v Firenci.** Minister za kulturo Eksk. Bottai je s svojim spremstvom obiskal prestolnico Toskane. Ogledal si je dela novega muzeja šol v Firenci. Dela na novi zgradbi so v teku. Muzej bo izročen svojemu namenu že 28. oktobra t. l. in bo prva tovrstna ustanova.

— **Tajnik Stranke v Pistoio.** Pretekli teden je prispel v Pistoio tajnik Stranke. Najprej je pregledal Fašistični dom, potem pa je sprejel predstavnike oblasti iz pokrajine.

— **Podtajnik Nannini na razstavi obruških ovc.** Podtajnik v kmetijskem ministrstvu Eksk. Nannini je prispel v Aquilo, kjer je otvoril drugo razstavo obruških ovc. Na postaji so ga sprejeli odličniki in predstavniki oblasti s prefektom Cortesom na čelu. Eksk. Nannini se je takoj podal na razstavišče, kjer se je dolgo zadržal v paviljonih in se z živim zanimanjem razgovarjal z razstavljalci.

— **Vojaška prisega dijakov-prostovoljcev v Vidmu.** S posebno svečanostjo so v vojašnici prisegli člani prostovoljne dijaške čete. Navzoči so bili vsi oficirji in podoficirji s polkovnikom na čelu. Svečanost se je pričela z mašo na prostem in z govorom vojaškega duhovnika, ki je poudaril, da živimo v posebno pomembnih časih in da domovina zahteva žrtvovanje do skrajnosti.

— **Delegacija GILA zapustila Sofijo.** Delegacija GILA, ki je bila gost bolgarske mladinske organizacije Branik je odpotovala nazaj v Italijo. Zastopnike je pred odhodom sprejel italijanski poslanik grof Magistrati.

— **Italija na sejmu v Leipzigu.** Na velesejmu v Leipzigu, ki je bil odprt v nedeljo, je Italija zastopana z 42 tvrdkami. Razstavljalcev je skupno 6.625 v primeri s 6.222 v preteklem letu.

— **Izlet dopolavoristov na ljubljanski velesejmu.** Pokrajinski Dopolavoro v Trstu bo organiziral izlet za dopolavoriste iz Trsta. Prometno ministrstvo bo udeležencem olajšalo vožnjo. Izlet bo v nedeljo 5. oktobra.

— **Razstava umetnikov iz Julijske Krajine.** Letošnja medpokrajinska razstava iz Julijske Krajine bo letos organizirana na Reki. Doslej se je prijavilo že 85 razstavljalcev ne glede na domače reške umetnike. Vsi najboljši slikarji so se odzvali vabilu in so poslali številna dela, katera bo pregledala posebna žirija. Razstava na Reki bo odprta v nedeljo 14. septembra.

— **Iz »Službenega lista«.** »Službeni list za Ljubljansko pokrajino« z dne 30. avgusta št. 70 objavlja: razglas Duceja z dne 30. julija o prepovedi odstranitve in obvezi prijavi vojaškega materiala na operacijskem ozemlju; naredbo Visokega Komisarja o določitvi časa za zatemanje in objavo o spremembi prodajne cene nekaterih vrst soli.

— **700 letnica Zagreba.** Zagreb bo prihodnje leto slavil 700letnico, odkar ga je madžarski kralj Bela IV. proglasil za svobodno mesto. Jubilej bodo praznovali z velikimi svečanostmi, za katere je bil že sedaj osnovan poseben slavnostni odbor.

— **Za državnega tajnika v hrvatskem finančnem ministrstvu** je bil imenovan dr. Filipančič, ki je bil pred leti tudi že pomočnik finančnega ministra v Beogradu.

— **Prisega hrvatskih mornariških dobrovoljcev.** Kakor poročajo zagrebški listi, so bili nekje ob obali Crnega morja pred par dnevi zaprišeni hrvatski mornariški dobrovoljci v borbi proti boljševizmu. Prisegli so šefu nekake nemškega mornariškega oddelka, navoče pa je bil hrvatski poslanik iz Sofije. Poveljnik hrvatskih mornariških prostovoljcev je fregatni kapetan Vrkojan.

— **Nemški notranji minister dr. Frick,** o katerega obisku na Gorenjskem smo že poročali, se je nato mudil tri dni tudi na Spodnjem Stajerskem. V Mariboru so ga slovesno sprejeli, prav tako v drugih večjih krajih, kamor je prišel. V nedeljo opoldne se je preko Gradca vrnil nazaj v Berlin.

— **Splošne nakaznice za oblačila,** kakršne so vpeljane v ostalih pokrajinah Nemčije, bodo s 1. oktobrom dobili tudi prebivalci Spodnje Stajerske. Doslej so se tam izdajale le nakaznice za posamezne vrste oblačil, ki pa bodo z imenovanim dnem izgubile svojo veljavo.

— **Sprememba prodajne cene soli.** »Službeni list« je objavil odlok Visokega Komisarja o spremembi prodajne cene nekaterih vrst soli v Ljubljanski pokrajini. Z veljavnostjo 1. septembra je določena nova prodajna cena za naslednje vrste soli: rafinirana sol 300 litr stot; kuhinjska sol 120 litr stot. Cena industrijske živinske soli ostane nespremenjena.

— **Vpisovanje v trgovsko učilišče »Christofor učni zavod, Ljubljana, Domobranska cesta 15,** za Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti se vrši dnevno dopolnje in popoldne. Informacije in nove ilustrirane prospekte daje ravnateljstvo osebno ali pisмено. (Telefon 43-82).

— **Mestni trgovski tečaj na liceju.** Predbeležba vsak delavnik od 9. do 11. ure v ravnateljevi pisarni. Tam se daje vse potrebne informacije. Šolnina in takse nespremenjene, kakor lansko leto. Vpisovanje v soboto 6. septembra od 9. do 11. ure.

Iz Ljubljane

— **Dve nesreči.** Včeraj so pripeljali v ljubljansko bolnico samo dva ponesrečenca. Jože Mažgon, 37letni žagar, zaposlen pri Nabavljalni zadrugi državnih namestencev v Ljubljani, je včeraj žagal drva v mestu. Blizu motorke se je zrušila velika skladovnica drv in polena so žagarja zasula. Po bit je precej močno po glavi in životu. V bolnico se je moral zateči tudi operni pevec Ladislav R., ki ga je včeraj ugriznil neki pes na ulici. Rana ni huda, toda ponesrečenec mora ostati v bolnici, da ugotovi, ali je bila žival bolna ali ne.

— **Cankarjevo nabrežje zapre.** Zaradi ureditve cestnega je mestni tehnični oddelek zapri del Cankarjevega nabrežja od tromostovja navzgor za vse vozni promet. Zapora so ravno same ceste dni.

— **Seznamni dnevni osnov** izdelovalcev cementnih izdelkov, vodnjakarjev, opekarn, krovcev, zidarjev, tesarjev, kamnosekov, pražarn, piljarjev, steklarjev, brusilcev stekla, pečarjev, keramikov, slaščičarjev, medicinarjev, svečarjev, voskarjev, tapetnikov, pletilj in vezilj in strojnih pletilcev so tudi že razgrnjeni do 14. t. m. v vratarjevi sobi v pritličju leve hiše magistrata in interese opozarjamo, naj si te sezname ogledajo.

OD TORKA DALJE VESELI TEATER GOSTUJE GA. POLONCA JUVANOVA NOV P R O G R A M

— **Iz Oves na knjižice za meso.** Mestni preskrbovalni urad je minuli mesec v nekaj dneh na svoji stojnici na Vodnikovem trgu razpčel 8.000 kg ovs za rejo perutnine in drugih malih živali. Poleg tega množine je pa oddal tudi družstvu »Mali gospodarski« 4.000 kg ovs za razdelitev med člane, ki se pečajo z rejo malih živali. Čeprav je ovs le malo v naši pokrajini, ga je mestni preskrbovalni urad spet priskrbel, da bodo naše gospodinjice lahko zredila piščeta, ki jim jih je dobavila mestna občina, in tudi druge živali. Tako bo torej oves spet naprodaj na stojnici preskrbovalnega urada na Vodnikovem trgu odslej samo vsak torek in vsak petek. Zaradi omejene količine in pravične razdelitve ovs bo pa mogoče kupiti ovs samo na nabavno knjižico za meso, kamor bo prodajalec na zadnjo stran zabeležil prodajo. Vsaka družina bo dobila samo 5 kilogram. Na to kratko notico objavljeno že v sročnih časopisih, se je danes na vse zgodaj zjutraj zbralo pred stojnico mestnega magistrata na trgu zelo veliko ljudi, ki so želeli dobiti oves. Mestni preskrbovalni urad je pripravil za današnje razpčaje le omejeno količino, ki je bila že do 7. ure razprodana. Poleg cene za oves le vsak kupec moral poravnati tudi malenkostno odškodnino 40 cent. za vrečko. Ostali so odšli s tolažbo, da bodo prišli na vrsto v petek.

— **Vse prijatelje resne klasične glasbe** opozarjamo na cerkveni koncert, ki bo v petek dne 5. t. m. ob 20. uri v Franciškanški dvorani, izvajali ga bodo domači umetniki koncertanti: altistka Franja Golobova, violinist prof. Jan Šlais in mojster na orglah prof. Pavel Rančigaj. Spored vsega predvsem dela klasične literature. Na koncert opozarjamo. Vstopnice v predprodaji v knjigarni Glasbene Matice.

— **Razna dela in popravila.** V zadnjem času je prav na vseh koncih Ljubljane zelo živo. Povsod je opaziti večja ali manjša stavbna in cestna dela ter popravila. Korbitovo ulico, ki sega od slajmerjeve ceste vzporedno z Jegličovo proti Smartinski cesti, je prerazla trava. Pravkar so delavci nadležno travo iztrebili, očistili občestne jarke in uredili na obeh straneh hodnike za pešce. — V Petrarcovi (prej Komenskega) ulici obnavljajo pročelje stare dvonadstropne hiše. — Dela na novi tržnici naglo napredujejo. Zaposleni so številni delavci. Zdaj podirajo betonski zid ob Ljubljani vzdolž Kresije.

— **Splošne nakaznice za oblačila,** kakršne so vpeljane v ostalih pokrajinah Nemčije, bodo s 1. oktobrom dobili tudi prebivalci Spodnje Stajerske. Doslej so se tam izdajale le nakaznice za posamezne vrste oblačil, ki pa bodo z imenovanim dnem izgubile svojo veljavo.

— **Sprememba prodajne cene soli.** »Službeni list« je objavil odlok Visokega Komisarja o spremembi prodajne cene nekaterih vrst soli v Ljubljanski pokrajini. Z veljavnostjo 1. septembra je določena nova prodajna cena za naslednje vrste soli: rafinirana sol 300 litr stot; kuhinjska sol 120 litr stot. Cena industrijske živinske soli ostane nespremenjena.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI
Predstave ob 16, 18, in 20. uri

KINO MATICA TELEFON 22-41
Eden izmed najlepših filmov nove sezone!
Film večne pomladi in pojesi!
Zbogom mlada leta
Nabavite si vstopnice v predprodaji (od 11. do 12. dopoldne)!

KINO SLOGA TELEFON 27-30
Danes poslednjič
slovita španska pevka Imperio Argentina
v lepem orientalskem filmu
Marocco

KINO UNION TELEFON 22-21
Film južnjanskega temperamenta — čarobni posnetki krasne sicilijske folklorne
Cailleria Rusticana
Isa Pola — Doris Duranti — Leonardo Cortese — Carlo Nimchi

— **Asfaltiranje Zaloške ceste naglo napreduje.** Dela na dolgi Zaloški cesti se pospešeno nadaljujejo. Leva stran je že v celoti asfaltirana. Asfaltirani sta tudi ustji Cegnarjeve in slajmerjeve ulice. V trikotju med Zaloško cesto in slajmerjevo ulico je ličen park s slajmerjevim spomenikom. Ustje slajmerjeve ulice je zaradi asfaltiranja znatno dvignjeno, sicer pa bo v kratkem tudi ta ulica primerno urejena. Desna stran Zaloške ceste je asfaltirana od Hrvaškega trga do konca splošne bolnice. O splošne bolnice do trgovine Sušnik čistijo in obnavljajo betonsko podlago. Če bo vreme še dalje ugodno, bodo dela na Zaloški cesti že v nekaj dneh dokončani.

— **O zatvorniki pod šentpetrskim mostom** smo minuli mesec večkrat brali, da je bila za 26. avgust razpisana zadnja licitacija, ki pa ni uspela. Stvar je tale: Projekt za zatvornice je bil odobren leta 1934 s proračunom 1.634.000 lit. Leta 1939 so bila dela razdeljena na tri etape in je sedaj končana prva etapa, ko so bili narejeni betonski temelji za zatvornice. Z licitacij dne 26. avgusta, ki pa ni uspela, naj bi bila oddana druga etapa za betonske stebre s proračunom 456.000 lit, a ko bodo ti stebri zatvornice stali bo prišla na vrsto tretja etapa z železnimi vrati zatvornice, ki so bila proračunana na 494.000 lit. Ti proračunski zneski se seveda ne bodo dali držati. Zatvornice je potrebna zaradi melioracije Barja, ki je izrednega pomena za Ljubljano in vso Ljubljansko pokrajino. Ko bo Barje osušeno, bomo na njem lahko pridelali 2000 vagonov koruze, saj bi lahko v plodno polje spremenili 11.000 ha, poleg tega bi bilo pa še 5000 ha pašnikov in manj vrednih zemljišč. Zato je razumljivo, da vse prebivalstvo z zanimanjem spremlja nadaljevanje del za zatvornice.

— **Ocvrte piške, refeko, teran, veron, toskano, riling, cviček, dalmatinsko vino** nam nudijo gostilna Lovšin. (—)

— **Pešizlet Zvez gospodinj na Dobrovo.** V četrtek 4. t. m. se bomo ob 15. uri končali tramvajске proge na Viču. Ne pozabite na kruh. Vabimo k lepi udeležbi.

— **Izlet SPD na Mirno goro 7. in 8. septembra.** Prijave do petka. (385-n)

Iz Trebnjega

— **Pri občini je ustanovljen oddelek za** namestitve brezposelnih. Zato se morajo vsi brezposelni takoj prijaviti občinskemu namestitvenemu oddelku, ki bo posredoval delo. Vsi delojalci so po uredbi dolžni iskati delovne moči samo potom namestitvenega urada za brezposelne, in ne smejo sami najemati delovnih moči.

— **Lastovke in skorci se selijo.** V okolici Trebnjega že več dni opazujejo skupine lastov, ki posedajo po žicah brzojavnih drog in se pripravljajo na selitev. Po njih vah pa je opaziti jate skorcev, ki se tudi pripravljajo na daljno pot na jug. Znamenje bližajoče se jeseni.

— **Popravila občinskih potov.** Večina občanov se je pozivu župana, da nadelajo in popravijo še pred jesenskimi deževjem občinske poto odzvala in poto so v glavnem že urejena. Pač lep dokaz, da občani zaupajo sedanjemu vodstvu občine, ki skrbi poleg rednega občinskega gospodarstva, zlasti še za to, da se izboljšujejo tudi občinske prometne zveze, brez katerih bi trpele vse gospodarstvo občine. Nizek odstotek pa je gospodarjev, ki pozivu župana niso sledili. Ker bo v nedeljo pregled občinskih potov, bo po tem občina nastopila proti neposlušnem z vsoto strogo.

— **Prebivalstvo občine.** Po zaključnem poslovanju popisa prebivalstva je občina objavila zanimive podatke glede stanja prebivalstva. Iz teh podatkov posnemamo, da biva na področju trebnjske občine 962 družin. Med prebivalci je 2134 moških in 2347 žensk, skupno torej 4481. V občini biva 86 družin, ki imajo po 7 do 13 otrok.

Suženstvo otrok v Honkonu

Število otrok, ki žive v Honkonu v suženstvu, se ceni na 10.000. Pogosta je posebno oblika suženstva moštali, kar pomeni »sestrice«. To je z adoptiranjem deklic maskirano suženstvo. Mati da svojo hčerko bogatim ljudem proti določenemu plačilu. Točno določen cen v tem pogledu ni. Plačilo se ravna po starosti, rodu, zdravstvenem stanju in lepoti prodane deklice. Povprečno se plača za dečka ali deklico 25 funtov, le za večje dečke in deklice, lepo raščene in zdrave, je določena nekoliko višja cena.

— **Otroke prodajajo** večinoma lastnikom tovarn in delavnic. Če hoče mati čez nekaj časa dobiti svojega otroka nazaj, mora se samo plačati visoko odkupnino, temveč še za vsak mesec poln dolar za stanovanje. Ker so pa te zahteve previsoke, se malokateri materi posreči dobiti otroka nazaj. Leta 1934 je bilo v Honkonu oficielo naštetih 2949 prodanih deklic.

Kako obvarujemo moko pred črvi

Gospodinjam na kmetih delajo hude skrbi črvi, ki se radi zaredi v moki. Pretežna večina mestnih gospodinj moko zdaj nimajo, ker porabijo moko spri kolikor jo imajo. V vsaki moki, če jo delj časa hranimo, se pojavijo črvički in moka se pokvari. Kako preprečimo to?

Moko nasujemo v večjo posodo, na mizo pogrnemo eno ali več pol čistega papirja in moko nanj presejemo skozi sito. Posodo, v kateri je bila neprešana moka, dobro obrišemo s suho krpo in potem moko

Razširjen delokrog otroškega zavetišča za Bežigradom

Mestna občina si že delj časa intenzivno prizadeva, da izboljša položaj otrok-sirot. Devetega decembra 1938 je bil v ta namen odprt prehodni otroški dom v stari cukrarni, in sicer za otroke doležiranih staršev ter za »najdenčke«, to je za tiste, ki so se izgubili, odnosno so jih matere namerno zapustile, potem sirote in male potepine. Za ta človekoljubni namen je bilo v otroškem zavetišču v cukrarni določeno prvotno petnajst postelj, zavetja potrebnih otrok pa je bilo zmerom nad 20, včasih celo 26.

Zaradi tega je mestna občina stremela za tem, da bi zavetišče povečala, odnosno zgradila novo, primernejše. Ko je bila dograjena delavska stanovanjska kolonija za Bežigradom, ki nudi stredo 48 delavskim družinam, se je sprožila ideja za gradnjo modernega otroškega zavetišča. Novi zavod je bil prvotno namenjen le dojenčkom in malim otrokom imenovane kolonije. Kmalu pa je bil njegov delokrog razširjen.

Zavetišče je bilo dograjeno leta 1939, na občinske stroške. Moderno poslopje stoji na dvorišču mestne stanovanjske kolonije za Bežigradom v Lavričevi ulici. Svojemu namenu je bilo izročeno 1. oktobra 1940. Kot dnevno zavetišče za dojenčke in male otroke služi celo prvo nadstropje. Pritlični prostori pa naj bi služili kot otroško zavetišče za šolobvezne otroke, ker so prostori za otroško zavetišče na poskusni šoli za Bežigradom znatno premajhni. Za oskrbo otrok so bile določene dve zaščitni sestri in strokovno izobražena otroška negovalka. Otrok v novem zavetišču pa je bilo zmerom premalo, povprečno po 6 do 8, komaj tretjino toliko, kolikor je bilo razpoložljivih postelje. Zaradi tega so dnevno zavetišče za dojenčke in male otroke 3. aprila letos zaprli.

Po vojni se je ponovno zbudilo zanimanje prebivalstva za zavod, ker pa je občina videla, da dojenčkov ni dovolj, je bilo odločeno, da bo sprejemala ustanova dojenčke in otroke do 4 leta v dnevno zavetišče in da bo premeštila mestna občina otroke do 7. leta iz prehodnega doma v stari cukrarni.

Rdeči križ poroča

Ljubljana, 1. IX. 1941
Na polzvedovalni oddelk Rdečega križa je prišlo nekaj obvestil o pogrešanecih. Svoje naprosamo da jih dvignejo v naši pisarni na Miklošičevi 22 b.

Berbuč Olga, Bergant Fran, Čeh dr. Josip, Čirkovič Vukadin, Delebovič Olga, Dimitrijevič Vidosava, Epich Albert, Golčar Ana, Goldmann Benny, Jakše Olga, Jeraj Albina, Jovanovič Zivojin, Kačavenda Aco, Kirchner ing. Nikola, Konstantin Ana, Kranjc Boris, Lipovšek Zalika, Lipovšek Franc, Lukovšek ing. Franc, Malovrh Tina, Milijč Vladimir, Milošević Mira, Oblak Anton, Pezdirc Bara in Vida, Polc Franc, Pregelj Pavel, Ring Rudolf, Rupnik Berta, Rupnik Elizabeta, Smljanovič Vida, Srdič Milan, Strizapović Elvira, Škarja Majda, Tomašič Lenka, Tominec Pija, Zoljevič Salko.

Antunovič Anton, Arčon Ana, Bregar Angela, Gimbaš Pavla, Horvat Rajmund, Knaflič Ivanka, Lorenčič Milica, Mečmar Josip, Pinterič Marica, Rus Marjan, Stine Josipina, Šegulja Ivan, Živec Dore, Živec Viktor.

Pošto naj dvignejo:
Cizelj Francka, Dečji dom, Lipičeva ul., Krmolj Marija, Na Peči 11 — Moste, Nagode Josip (prej uradnik pri trvdki Kunstelj, Vrhnika), sedaj verjetno v »Peglez-nu«.

Borišek Boža, železničarska menza, Dobravec Janko, polic. uradnik, Dolinar Jožef, Vis. Komisarjat, Drinovc Vlado, Peričeva ul., Dular Alojz, Gosposka ulica, Erznova Ivka, Resljeva c., Geržinič Luigi, polic. svetnik, Gregorin Edvard, dramsko gledališče, Gustinčar Meta, upravna pošta, Grobelnik Gusti, stud. com., Hodžar Marjan, pokrajinska hranilnica, Husel Danilo, Javornik Marija, Komenskega ul., Janko Miha, župnik, Moste, Klemenc Avgust, žel. uslužbenec, Kolovčar Ivo, dr. drž. žel., Kovič Pavle, dramsko gledališče, Kosce Lipe, operno gledališče, Košič Milan, dramsko gledališče, Krapsa dr. J., odvetnik, Kučelj Franjo, polic. stanica, Kutner Mira, pošta na kontrolorka, Ladina Anka, žel. dir., Lovše Just, Rimska cesta, Miculinič Rudolf, Gruberjevo nabrežje, Milač Ivan, sreški načelnik, Meglič Olga, Celovška c., Na-

ni v celodnevno oskrbo novega zavetišča. Zavetišče, ki je torej dobilo znatno izpopolnjen namen, je bilo 1. julija t. l. zopet odprto. V mestni delavski stanovanjski koloniji za Bežigradom se zmerom ni dovolj otrok, odnosno so se matere težko ločile od svojih ljubljencev in so jih najla obdržale v domači oskrbi. Zaradi tega je mestna občina razglasila po časopisju, da sprejema v zavetišče vse dojenčke in otroke ustrezajoče starosti za Bežigradom. Vendar pa je čez dan še zmerom samo 5 do 6 dojenčkov, vseh otrok skupaj pa 21. Razon dojenčkov ostanejo vsi v zavetišču čez noč. Zavod ima sedaj 20 postelj za otroke do 3. leta in 10 postelj za malo večje.

Otroško zavetišče je v novi moderni stavbi. V pritličju so številni dnevni prostori, večji prostor za igranje otrok in za bivanje čez dan ter za vzdrževanje. Po zidovih dvorane so obešene table, da morejo otroci tudi risati, kar zelo radi delajo. Potem je poseben prostor za kopanje dojenčkov, umivalnica za otroke, garderoba, mala, a moderna kuhinja na plin, mala spalnica za sestro nadzornico in sobica za pisarno, dalje higienska stranišča. V podpritičju pa so shramba za sadje, pralnica in kurilnica centralne kurjave. V prvem nadstropju sta dve spalnici, ena za deklice in ena za dečke. Dalje so tu prostor za kopanje dojenčkov, za njih obvezovanje, sobica za bojne otroke, spalnica za sestre, kuhinja na plin, kopalnica in soba za nadzorno osebo. V podstropju so prostori za sušenje perila. V prostori so sodobno urejeni, značni in svetli, imajo električno razsvetljavo in centralno kurjavo. Skrbstvo in uprava zavetišča je poverjena sestram sv. Križa, ki jih je v zavodu šest. Iz otroških spalnic v prvem nadstropju je izhod na velik balkon na južno stran, kjer se otroci lahko sončijo.

Prehrana otrok je seveda tudi na občinskih stroških. Hrana za otroke se donaja iz dnevnega zavetišča poskusne šole za Bežigradom, hrana za dojenčke pa se pripravlja doma v plinskih kuhinjah. Na obeh straneh zavetišča je dvorišče z zeleno trato za igranje otrok.

glji Zlata, poštni dom, Ogrin Rafael, dir. drž. žel., Pokorn dr. Mirko, zdravnik, Raškar Marija, pri trvdki Pauschin, Razim dr. Joahim, odvetnik, Sevršek Franc, polic. uradnik, Silvar Albin, podobar, Sok Lenč, Bolgarska c., Skof ing. Rudolf, Vič, stek. Pero, hotel Bellewue, Subic Mira, glavna pošta, Šuštar Ivan, fin. kontrola, Voršič dr. Jože, advokat, Verdonik Edo, dramsko gledališče, Vida Olga, Moste, Vidmar Dana, Vič, Zorec Stane, glavna carinarnica.

Gospod Novak Ivan, tekstilni tovarnar iz Maribora, naj dvigne pošto, ki je bila poslana v Bos. Gradsko in g. Kranje Joip pošto za Slav. Požego.

Gospa Klinar Helena ali svoji naj se nujno zglaše v tajništvo polzvedovalnega oddelka.

Nemnenovana gospa z Vrhnike je darovala polzvedovalnemu oddelku L 50.—, Iskrena hvala.

Gospa Zavodnik Minka je darovala Polzvedovalnemu oddelku Rdečega križa L 50.—, Iskrena hvala.

Čiščenje italijanščine

Zadnja leta, zlasti pa od abesinske vojne se v Italiji vedno bolj kaže prizadevanje po očiščenju jezika. To se vidi ne samo v delih jezikoslovcev in pisateljev, temveč tudi v zakonodaji. Zadnja številka revije »Lingua nostra« prinaša o tem mnogo dokazov.

Fašistična trgovska federacija je pozvala sindikate, naj nadomeste besedo francoskega izvora lingieria z oigovarjajočimi italijanskimi izrazi. Odlok Ministrstva za narodno kulturo prepoveduje uporabiti besedo buffet. V reklamnih napisih in naslovih tvrdi pa rabo vseh tujih besed, če ne gre za blago tujega izvora. Ministrstvo notranjih zadev je naročilo Italijanski Akademiji sestaviti seznam besed, ki bi bile vedno nadomestilo za odgovarjajoče tuje besede. V ta namen izdaja Akademija boletino d informazioni. Iz majske in junjske številke je razvidno, da je bilo poverjeno čiščenje jezika strokovnim rokam. Nekateri tuji izrazi tako spri in tenis ostanejo v italijanščini, čeprav bi tudi za nje lahko dobili dobro nadomestilo. Sistematično se peča s tujkami v italijanščini Antonio Jacomo v »Dizionario di esotismi« v mnogih člankih.

Radio Ljubljana

Torek, 2. septembra 1941—XIX

12.45: koncert saksofonista Milosa Zihleria, 13: napoved časa in poročila v italijanščini, 13.15: Komunique Glavnega Stana Oboroženih Sil v slovenščini, 13.17: orkestralna glasba pod vodstvom Petralia, 14: poročila v italijanščini, 14.15: radiorekorder pod vodstvom Draga Marija Šljanca: slovenska glasba, 14.45: poročila v slovenščini, 17.15: plesna glasba orkestra Adamič, 19.30: poročila v slovenščini, 19.45: zabavna glasba, 20: napoved časa, poročila v italijanščini, 20.20: komentar dnevnih dogodkov v slovenščini, 21.30: pogovor v slovenščini, 21.45: koncert violinskega orkestra pod vodstvom mojstra Manna, 22.15: operna glasba, 22.45: poročila v slovenščini.

Sreda 3. septembra 1941—XIX
7.30: Poročila v slovenščini, 7.45: zabavna glasba; v predledku ob 8. napoved časa, 8.15: poročila v italijanščini, 12.30: poročila v slovenščini, 12.45: operna glasba, 13: napoved časa in poročila v italijanščini, 13.15: Komunique Glavnega Stana Oboroženih Sil v slovenščini, 13.17: orkestralna glasba pod vodstvom Arlandija, 14: vesti v italijanščini, 14.15: poročila v slovenščini, 17.15: koncert pianista Fernanda Scarpellinija, 19. italij. tečaj prof. dr. Stanka Lebnja, 19.30: poročila v slovenščini, 19.45: simfonična glasba, 20: napoved časa in poročila v italijanščini, 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini, 20.30: koncert zbora Glasbene Matice pod vodstvom Mirka Poliča, 21.10: duet Trost-šlaj, v predledku pogovor v slovenščini, 22.10: slovenska glasba, 22.25: italijanska glasba pod vodstvom Prata, 22.45: poročila v slovenščini.

Senečič Geno: „Nenavaden človek“

Prav dobra uprizoritev hrvatske tragikomedije z odličnimi kreacijami

Ljubljana, 1. septembra
Splošni težnji hrvatskih umetnikov, da zajemajo čim globlje iz življenja, mišljenja in čustvovanj svojega naroda, predvsem hrvatskega ljudstva, se je pridružil in ostal zvest v vseh svojih odskih in pripovednih spisih tudi Geno R. Senečič.

Ta močna težnja, ki se je javljala menda najprej v upodabljanju hrvatski umetnosti, je našla izraz v hrvatski glasbi in posebno lepo zmagovito v Gotovčevi operi »Ero z onega sveta«, pa v leposlovju vobče in zlasti v dramatikah. Saj so posamezni hrvatski umetniki že v prejšnji dobi iskali in dajali svojim delom čim več tipično hrvatskega po vsemini in zunanjih znakih, v zadnjih desetletjih pa je bil ta zagon vprav kolektiven in vsesplošen.

Senečičeva težnja po hrvatski, čim močnejše izraženi barvi se je še posebej oklenila Zagreba. Kakor ni srbskega dramatika, ki bi bil ostreje, jasneje naslikal Srba, a še posebej Beograščana kakor je to storil Branišlav Nušić, tudi Senečič nima menda tovariša v hrvatski dramatik, ki bi bil vztrajnejši slikar Zagreba in njegovega, zlasti nižjega ljudstva. Ali Nušić se je znal zlobno krotovati in neusmiljeno zbadati, Senečič pa se le dobrodušno smehljiva in prizaneseljivo udarja. Izredno pa sta priljubljena oba v svoji okolici, in Senečič je dosegel, kakor Nušić v Beogradu, s svojim »Nenavadnim človekom« in drugimi komedijami v Zagrebu naravno rekordno število uprizoritev.

Preprosta v tehniki, jasna v tendenci, ostra, zmerom nekoliko karikirajoča v realistično zajetih značajih, pa posebno moč-

na v tipični govornici iz ljudstva vzetih oseb, je kajpak zelo učinkovita pred gledalci,

Tudi z vitamini bi se morali založiti

Kaj veste in česar ne veste o vitaminih — Človek potrebuje tudi neopisljivo hrano

Naj bodo tudi te vrstice posvečene najbolj krutemu diktatorju vseh časov in narodov — žolcu. Med vojno ima še posebej oblast in vse trepete pred njim. Dan za dnem mu velja prva in zadnja misel. Sčasoma se pa iz navadne skrbi, kaj bodo ljudje jedli, razvije celo neka bolezen; ljudje postanejo materialisti tiste vrste, ki vidijo pred vsemi ideali in za njimi samo žoldec. Ne moremo več govoriti o zlatega teletu. Izbrati bi bilo treba primernejše ime, morda meseno tele. Razumljivo je, da nam nihče ne šteje v zlo, če zdaj pogosto govorimo o prehranjevalnih in prebavnih zadevah. Vsaj doslej ljudje še niso bili stiti nasvetov, kaj naj jedo, kako naj kuhajo in konzervirajo jedi, s čim bi se kazalo založiti za zimo, kaj bi pridelovali in kje bi se naj našli ledino. Iznašli smo celo vrsto raznih receptov, a kaže, da so iznajditeljske sposobnosti neizčrpne. Pri vsem tem pa je vsak posameznik še sam iznajditelj. Ljudje niso iznašli le nešteto receptov za kuhanje in shranjevanje živil, temveč tudi za zbiranje, nakupovanje, iskanje... Njihove podjetnosti ni mogoče niti približno oceniti. Razvile so se skrivne sposobnosti — človek je menda najbolj prodoljiv bitje na svetu.

POZABILI SMO PA NA VITAMINE

Toda pozabili smo na vitamine... To se sicer ljudem ne zdi najhujše. Vitamini? Samo, da imam dovolj moke, masti, krompirja in sladkorja — kaj me brigajo vitamini! Ljudje so živeli v starih časih mnogo bolje, ko še niso poznali vitaminov. Bili so bolj zdravi in krepki, dočakali so visoke starosti. Tako pravijo ljudje, ki so že kaj ališali o vitaminih. Marsikdo je pa sploh preslišal vse učene besede o vitaminih. V resnici izobraženi ljudje jemljejo resno vse, kar slišijo in čitajo o vitaminih, toda predvsem mislijo na otpljivo hrano pri svojih prehranjevalnih skrbih. Prva skrb je, kako bi se založili z žili, ne glede na to, kakšne vitamine in hranilne snovi vsebujejo. Težko je reči, ali se kdo zalaga z žili po tabelah, ki kažejo koliko beljakovin, maščob in ogljikovih hidratov vsebuje ta ali ona vrsta. Še manj se kdo ozira na vitamine. Pravega zaupanja v nauk o vitaminih tudi še ni, kajti sami raziskovalci niti ne vedo, koliko vitaminov je in še vedno upajo, da bodo kakšnega odkrili. Ni še tudi natančno raziskano kakšno vlogo imajo nekateri sicer že odkriti vitamini.

KOLIKO KALORIJE IMATE V ZALOGI?

Vrednost živil cenimo po kalorijah ali po hranilnih snoveh. Po količini vitaminov doslej še nihče ni doslej dovolj resno ocenjeval nobenega živila. Zato je tudi pečivna moka dražja od krušne in so otrobi najcenejši, čeprav vsebujejo največ vitaminov. Če imate v zalogi kaj živil, računate navadno le, da imate toliko in toliko kilogramov moke, sladkorja, litrov olja itl. Zanimivo pa bi bilo ugotoviti, koliko kalorij lahko da vaša zaloga. Najprej morate seveda vedeti, kaj pomeni kalorija. Razlikovati je treba predvsem veliko in malo kalorijo. Velika kalorija je množina toplote, ki je potrebna, da segreje kilogram vode pri eni atmosferi pritiska od 14,5 na 15,5 stopinj C. Mala kalorija je pa množina toplote, ki je potrebna, da segreje gram vode pod enakimi pogoji. Računajo navadno z veliko kalorijo. Na pamet vedo najbrž le redki, koliko kalorij vsebujejo posamezna živila. Pri sestavljanju jedilnikov se v zasebnih gospodinjstvih navadno ne ozirajo na kalorije, pač pa računajo z njimi v smotno, znanstveno vodenih kuhinjah posameznih zavodov.

NAJVEČ KALORIJE IMA MAST

Morda mislite, da vsebuje največ kalorij meso. Sploh je meso zelo razkričano, češ da ima največ hranilnih snovi, to se pravi beljakovin, ter zaradi tega vsebuje tudi mnogo kalorij. Včasih smo mislili, da je za prehrano neobhodno potrebna govedina, ker smo ob vsaki priliki slišali, koliko beljakovin vsebuje. Tiste čase se je zdelo sploh najvažnejše, da hrana vsebuje čim več beljakovin. V resnici pri nas hrana ni bila nikdar dovolj bogata na beljakovine, ker je bil konzum mesa mnogo manjši kakor v naprednejših državah. Zlasti podeželsko prebivalstvo se je hranilo z vegetarijansko hrano. Ugotovljeno je bilo, da bi bivša Jugoslavija lahko konzumirala vse meso izvozne žvine sara, če bi bil konzum mesa le malo večji na deželi. Toda konzum mesa ni bil prevelik tudi v mestih. — Največjo hranilno vrednost po količini kalorij ima svinjska mast; kg masti vsebuje namreč 9.200 kalorij. Na drugem mestu je surovo maslo, ki vsebuje 7.900 kalorij. Izvrstna govedina brez kosti vsebuje v kilogramu 1850 kalorij, 200 gramov beljakovin, 70 gramov maščobe in malo vitamina B. Svinjska mast vsebuje v kilogramu 5 gramov beljakovin in 980 gramov maščob (čistih). Vitaminov v masti ni ugotovljenih. Fina pšenična moka vsebuje manj kalorij kakor koruzna: 3550, koruzna pa 3650. Prav toliko kalorij kakor pečivna moka vsebuje tudi ajdova. Riž da 3.400 kalorij v kilogramu, ovsena moka 3650, ječmenček 3600, krompirjeva moka 3300 in pšenični zdrob 3450. Po beljakovinah sta na prvem mestu pšenična moka in ječmenček; pečivna moka vsebuje 120 gramov beljakovin, pšenični zdrob in ječmenček pa po 110. Moka je važno živilo predvsem po množini ogljikovih hidratov. Pri tem vas pa moramo posebej opozoriti, da vsebuje kg krompirjeve moke 815 gramov ogljikovih hidratov, koruzna moka 780, riž 750, pečivna pšenična moka pa samo 740. Moka je na maščobah revna — razen sojina, kar je poglavlje zase; največ maščob vsebuje ovsena moka, zato jo tudi nekateri povzdigujejo do nebes in priporočajo zlasti osebnim kosmič. Kilogram ovsene moke vsebuje 60 gramov maščob, pšenične moke pa samo 25 gramov. V času pomanjkanja maščob je seveda zelo važno, da vemo, koliko maščob vsebujejo posamezna živila.

KROMPIR IN KRUH

Baje je mogoče živeti ob samem krompirju in kruhu. Toda naj nam bo dovoljeno pripomniti, da je treba krompir kljub vsemu včasih malo zabeliti. Krompir namreč ne vsebuje nobene maščobe, a je precej bogat ogljikovih hidratov. Z lupino pečen krompir vsebuje v kilogramu 210 gramov ogljikovih hidratov, kuhan pa nekoliko manj, le 190 gramov. Krompir da za 800 do 1000 kalorij toplote. Znano je, da je krompir glavno živilo širokih plasti prebivalstva ter da je še skoraj važnejši od kruha. Da pa ljudje skoraj ob samem krompirju ostanejo zdravi in sposobni za delo, je nedvomno treba pripisovati še skrivnostnim snovem v tem živilu, vitaminom. Vseh vitaminov v krompirju najbrž še ne poznamo. Odkrita pa sta B in C. Vitamin C uničimo med kuhanjem, odceno ga zavremo pri lupljenju, če pa krompir pečemo, ostane v njem ohranjen. Zato bi bilo treba priporočati, da bi krompir rajši pekli kakor kuhali, zlasti še, če ga jemo v obliči. Če dodamo krompirju kruh, vsebuje ta sicer zelo skromna hrana skoraj vse najvažnejše hranilne snovi, čeprav ne v primernih količinah. Vedeti morate, da kruh vsebuje tudi tošče. Pšenični kruh iz pečivne moke — naj

v miru počiva! — vsebuje 2900 kalorij v kilogramu, črn (ržen) pa 2700, a črn kruh vsebuje več maščob, 10 gramov, medtem ko jih je v kilogramu belega kruha le 5 g. Beljakovin je v pšeničnem in rženem kruhu približno enako, po 85 gramov. Mnogo rednejše od kruha so testenine; vsebujejo 3450 kalorij, 110 gramov beljakovin, 10 gramov maščob in 730 gramov ogljikovih hidratov. Beli kruh vsebuje 620 ogljikovih hidratov, ržen pa 50 gramov. Pri tem je posebej zanimivo, da vsebuje tudi kruh vitamine. Toda pšenični je brez vitaminov, če črni (ržen) vsebuje precej vitamina B. Groba pšenična moka vsebuje malo vitamina A in nekaj več vitamina B. Brez vitaminov je riž kakor tudi ajdova in krompirjeva moka. Kdor je že kaj slišal o vitaminih, ve, da jih je največ v lupini zrnja, jagod, gomoljev in sočivja. Lupine in luščine pa navadno zametujemo, a pri mletju moka z odstranitvijo otrobov izgubi dragoceno snov Pač pa vsebuje moka brez otrobov več beljakovin, ki so nakupičene v jedru zrna.

KAKO BI SE ZALOŽILI Z VITAMINI

Zdaj načenjamo še to vprašanje, ki je nedvomno pereče: Kako bi se založili tudi z vitamini. Morda kdo misli, kakor smo rekli v začetku da je to najmanjša skrb. Vendar bo rad priznal vsak vsaj, da preveč enostranska hrana ni primerna. Marsikdo je poizkusil sam na sebi, da organizem sam zahteva mešano hrano. Zahteva pa tudi hrano, ki nam sicer po svojih hranilnih snoveh ne daje nič drugega, kar že imamo v jedeh dan za dnem. Poželimo si sadja ali sočivja, čeprav nismo lačni. Oglasi se neke vrste netelesni glad, ki ga ne čutimo s samim želodcem. Telo zahteva tudi neopisljivo hrano, nevidne snovi, ki se skrivajo v posameznih živilih. Če trpi moč dalje časa glad po vitaminih, se nam maščuje. To se iavavno pokaže najbolj spomlad, ko smo prestali dolgo zimo brez zelenjave in sadja. Ljudje ne obolevajo spomlad le zaradi tega, ker so pozimi pogrešali sonca. Dognano je, da še tako »dobra« hrana ne da telesu vsega kar je primerno, najsi je človek še tako sit in opiten, če jedi ne vsebujejo tudi skrivnostnih snovi, ki jih imenujemo vitamine po črkah abecede. Jeseni, ko je zrelih največ pridelkov, je največ živil, ki vsebujejo mnogo vitaminov. Zato se bomo nekoliko bolj seznanili z vitamini in z žili, ki jih vsebujejo.

Zaščitna navodila hišnim posestnikom in vsem prebivalcem Ljubljane

Ljubljana, 2. septembra
Zaščitni oddelk mestnega poglavarstva na novo opozarja vse prebivalce mesta Ljubljane na »Navodila za ponašanje in delo prebivalstva zaradi zaščite pred letalskimi napadi«, ki jih je izdala nekdanja banska uprava.

Skladno s temi navodili opozarjamo zlasti na naslednje predpise:
1. Znak za alarm dajejo javne sirene, katerih preizkušnjo slišite vsak dan ob 10. Za alarm (pričetek nevarnosti) tulijo sirene 3 minute v presledkih (rastoči in padajoči ton). Njih znak posnamejo industrijske sirene in vse zasebne sirene, pa tudi zvonci ter drugi zvočni signali za notranje obveščanje v industrijah, obratih, zavodih in zasebnih hišah. Industrijski, zavodski in hišni zaščitni organi so dolžni skrbeti, da se ta notranji alarm oglasi o pravem času. Znak za prenehanje nevarnosti je prav tako trinitutni znak siren, vendar v neprekinjenem tonu.

Opozarjamo, da znak z zvonjenjem cerkvenih zvonov, ki je bil prej tudi določen v mestu Ljubljani, odpade.
2. Vsaka hiša v ožjem nevarnostnem rajonu mora imeti zaklonišče in obvezno urejeno hišno zaščito. V vseh teh hišah so že izveščani in postavljeni hišni nadzorniki, ki morajo skupno s hišnim lastnikom skrbeti, da bo za hišno zaščito o pravem času vse pripravljeno. Hišni lastnik oz. upravitelj hiše je odgovoren za napravo in redno vzdrževanje zaklonišča ter za pripravo druge hišne zaščite (izpraznitev in ureditev podstrešja, izpraznitev hodnikov in stopnišč, zatemnitvene ukrepe, izbira in izveščanje pomožnih organov hišne zaščite).

Nadzornik hišne zaščite (hišni nadzornik) pa je dolžan pomagati hišnemu lastniku pri zaščitnih pripravah ter vplivati nanj, da te

priprave o pravem času in pravilno uredi. Sodelovati mora pri izbiri in izveščanju pomožnih organov in poučevati v pogledu zaščite vse stanovalece hiše.

Se posebej opozarjamo na obvezno izgradnjo oz. prireditve zaklonišč, ki morajo zadostovati za vse stanovalece hiše. Dobro je, če je v zaklonišču tudi nekaj prostora za ev. pasante. Vsaka hiša, ki je ima prirejeno zaklonišče, mora po sedanjih oblastvenih navodilih imeti na cesti strani hiše poleg vhoda viden in razločen napis: »Rikovero — zaklonišče« z označbo, za koliko oseb je zaklonišče, v notranjosti zgradbe pa zanesljiva znamenja (orientacijske napise in puščice) od večnega vhoda do zaklonišča. Te napise in znamenja je treba namestiti takoj. Kontrolni organi Visokega komisariata in mestnega poglavarstva bodo spel pregledali vsa v poštev prihajajoča poslopja. Tiste, ki predpisov ne bodo izpolnili, bo zadela stroga in ponovna kazen, dokler ne bodo zadostili vsem predpisom.

V ožjem nevarnostnem rajonu so vse hiše, ki so v tako imenovanem gostem nadelju, nadalje one ob glavnih dovodnih cestah in v industrijskem okolišču, ne glede na velikost hiše.

3. V vsaki hiši — ne glede na nevarnostni okolišč — morajo biti podstrešje, stopnišče in prehodi izpraznjeni po navodilih; priporočeni pa so v širšem nevarnostnem okolišču tudi še drugi zaščitni ukrepi, zlasti prireditve zaklonišč.

4. Vsaka hiša, ne glede na nevarnostni okolišč mora imeti v veži na vidnem kraju pritrjena »Navodila za delo in ponašanje prebivalstva zaradi zaščite pred letalskimi napadi«. Taka navodila imajo tudi javni uradi, zavodi, večje pisarne in čakalnice obseane na vidnem mestu. Preberite si novo in zapomnite si dobro ta navodila.

Navodila se še dobe v zaščitnem oddelku mestnega poglavarstva, Mestni trg 2/1 ali v Zaščitni šoli (Mestni dom).

5. Prekrški zaščitnih predpisov se kaznujejo, če ni dejanje po drugih zakonih hujše kaznivno, po čl. 24/a uredbe o zaščiti pred napadi iz zraka z zaporo od 30 dni ali z globo od L. 38.— do L. 3.800.—.

Letošnji jesenski velesejem v Leipzigu

Lipski velesejem najde vselej velik odmev v evropskih državah, a da se zanj zanimajo tudi na drugih celinah, sprevidimo že po tem, da sta na sedanjem jesenskem velesejmu, ki se je začel 31. avgusta in ki bo trajal do 4. septembra, zastopani tudi južnoameriški državi Brazilija in Čile — kljub vojni in blokadi. Od evropskih držav razstavljajo bodisi kolektivno ali pa posamezno razstavljajci iz Italije, Belgije, Bolgarije, z Danskega, Nizozemskega, iz Finske, Hrvaške, Rumunije, Švedske, Švice, Slovaške, Madžarske, Turčije in z Norveškega.

Italija je priredila na letošnjem jesenskem sejmu že svoj 24. oficioelno razstavo. Zastopana je z izdelki fine mehanike. Posamezne trdnice razstavljajo kinematografske in elektromedicinske aparate, razne instrumente, pisalne stroje, ure, radijske aparate itd. Zelo dobro je zastopana tudi italijanska tekstilna industrija kakor tudi oblačilna stroka, zanimanje pa budi tudi blago živilske stroke.

Prav dobro je zastopana na sedanjem prireditvi južna Evropa predvsem s svojimi kmetijskim blagom. Razstavljeno so zlasti surovine, ki jih uvaža Nemčija. Častno je zastopana rumunska petrolejska industrija s svojimi proizvodi. Mod kmetijskim blagom je treba omeniti tudi gobe in zdravilna zelišča.

Prvič je na letošnji razstavi samostojno zastopana Hrvaška. S to razstavo hočejo prireditelji pokazati, kaj vse bo lahko Hrvatska izvažala izmed kmetijskih pridelkov in rud. Razstavljeno je tudi blago umetnih domačih obrti.

Ura je že pozna, vztrajni gost pa še vedno noče oditi. Končno se dvigne s sedez:

»Upam, da vam nisem kratil spanja!«
»Ah, to že skoraj ni več važno,« pravi gospodinja, »sedaj moramo že tako kmalu vstati.«

»Gospodična Lizika, če me ne uslišite, izgubim gotovo pamet!«
»Bog vas tega obvaruj, kajti malenkosti se le težko spet najdejo.«

Pokrajinsko plavalno prvenstvo

Nekaj strokovnih pripomb k nedeljskim skakalnim tekmar v Ljubljani

V nedeljo je ob dokaj lepem vremenu v St. Juriju prvi del pokrajinskega plavalnega prvenstva v svojem sportnem kopališču in to s skoki z deske in stolpa. Udeležba je bila prav zadovoljiva. Na startu se je javilo 15 tekmovalcev in tekmovalk. Gledalcev pa je bilo od 300 do 400. Tekmovanje se je začelo z obveznimi

skoki s stolpa

Javila sta se samo dva tekmovalca: Albert Madon in Seg Bojan. Prvi je nastopil Madon s skokom na glavo naprej z zaletom. Skok se mu je nekoliko ponesrečil radi slabega odskoka, zato se je pred padcem v vodo skrčil v nogah in padel v vodo nekoliko prevržen. Isti skok je izvršil Seg tehnično boljše, ker je nastavlil odskok dobro, vendar je tudi njega prevrglo pri padcu v vodo. Drugi skok je bil skok na glavo nazaj. Izvedel ga je Madon že nekoliko boljše, vendar je odskok bil premalo dušen. Drža telesa je bila lepa, padec v vodo dober. Tudi Seg je izvedel ta skok bolje od prvega, vendar je bila drža telesa vsled napake stranskega odskoka nekoliko slabša. Padec v vodo je bil zavrt zaradi neenakomerne drže rok.

Tretji skok je bil Auerbachov salto z zaletom. Pri njem ponovno poudarjam, da brez energičnega odskoka ni mogoče izvesti lepega skoka, ker ima malodušje vedno za posledico ali skrajšanje nog ali rok, kar je bilo tudi v tem slučaju. Sele trenutke pred padcem v vodo se je Madon vleknil in v taki legi padel v vodo. Seg je bil v tem skoku mnogo boljši, izvedel ga je energično in sveže, držo je imel zelo lepo. Edino napako je naredil s tem, da je desno roko pred padcem v vodo skrčil, kar ga je nekoliko zavrtlo v stran.

Četrty je bil povratni skok. Izvedel ga je Madon zelo dobro tako v drži telesa, kakor tudi z odskokom, vendar zaradi male tehnične napake pri odskoku ni bil skok popolnoma izvršen ob padcu v vodo. Pri odskoku s stolpa je vrgel preveč glavo v zatilnik, vsled česar vrtilni moment telesa ni prišel dovolj do veljave. Njegov partner Seg je bil pri tem odskoku manj siren, ker je bil odzin z deske premalo močan. To je imelo za posledico, da je bil ves skok nesiguren. S tem odskokom so bili obvezni skoki z 10-meterskega stolpa končani. Zmagal je Seg Bojan z 89,76, medtem ko je Madon dosegel drugo mesto s 74,75 točke.

Takoj nato so sledili poljubni skoki s stolpa. Radi boljšega pregleda in radi tega, ker je skakal vsak tekmovalec različne skoke, bom navedel zaporedno vse štiri skoke vsakega skakalca. Madon Albert je napravil Auerbachov skok iz stoji na rokah. Skok je bil prav dobro izveden, vendar pa nastavek skoka ni bil siren. Radi tega je skakalca v zraku nekoliko zavrtlo in je šele v zadnjem momentu tik pred padcem v vodo telo stegnili. Kot drugi skok je napovedal en in pol salta z zaletom. Skok je sicer dobro uspel, vendar ni bil tehnično dobro nastavljen že pri samem odskoku. Pri vseh teh kombiniranih

skokih je potrebno, da se pazi na držo glave. Ta skakalec je že pri samem odskoku držal glavo popolnoma nagmjen naprej, vsled česar mu je zmanjkalo možnosti povečanja vrtilne energije. To naj se za v bodoče zabeleži. Kot tretji skok je bil najavljen dva in pol salta naprej z zaletom. Tudi pri tem skoku je bila izvršena ista napaka. Razen tega se je pa tekmovalec tako močno zaletel, da ga je energija zaleta vrgla preveč v daljino namesto v višino, vsled česar skok še pri padcu v vodo ni bil popolnoma izvršen. Končno je izvršil še Auerbachov skok. Odskok je nastavljen preveč energično z glavo, kar je imelo za posledico premočan zavrtaj in previs pri padcu v vodo. Drža telesa je bila zelo dobra.

Kot drugi je nastopil pri poljubnih skokih Seg Bojan in sicer je izvedel kot prvi skok dva in pol salta naprej z malim zaletom. Izvedel ga je zelo dobro radi kratkega in energičnega odгона. Drža telesa je bila v začetku malo slabša radi nekoliko skrajšanih nog, ki jih je pa pozneje takoj izgnal in padel v vodo stegnen. Drugi je bil Auerbachov skok z mesta, pravilno nastavljen in lepo izvršen. Sicer je imel skakalec takoj v začetku nekoliko skrajšane noge, ki jih je pa takoj zopet stegnili in padel zraven v vodo. Kot tretji je bil napovedan Auerbachov skok iz stoji na rokah. Ni se mu popolnoma posrečilo radi nesigurnosti v stoji na rokah. Pri padcu v vodo skok še ni bil v celoti izvršen. Kot zadnji skok je bil najavljen povratni poldrugi salto. Skok je bil jako dobro nastavljen in tehnično pravilno izvršen.

K splošni oceni bi pripomnil, da je Seg, ki je tudi zmagal, tehnično nekoliko boljše, ima zelo lepo višino, vendar se mi dozdeva, da je v celoti pri izvedbi skokov nekoliko pretrd. Madonu, ki je dosegel drugo mesto, manjka višina, ki je potrebna za efektivno izvršitev vsakega skoka. Oba skakalca sta zelo talentirana in pri treningu zelo marljiva. Nastalo so nastopile

juniorke

in sicer 1. Nevšimah Hanka, 2. Sušteršič Majda in 3. Urbančič Zalka. Zmagala je Sušteršičeva, druga je bila Urbančičeva in tretja Nevšimahova. Vse tri so pokazale veliko voljo in tudi talenta. To se je očitno opazilo pri izvedbi poljubnih skokov, za katere so si izbrale precej težke skoke. Izvedle so jih prav zadovoljivo, očitno zmagovalka Majda Sušteršičeva in Zalka Urbančičeva, ki je zaostala za njo pri obeh komaj za slabo točko.

— I. O. (Konec sledi.)

POHISTVO

po naročilu in vse vrste stolov izdelujem. Poltiram oprave in izvršujem vsa popravila najceneje. — Josip Zorman, Ljubljana, Breg 14. 1093

INSERIRAJ

Slov. Narodu

PROKLETSTVO

DEMANTA

Roman

— Ne umirava in ne bova umrla lakote, vsaj upam da ne, toda zaenkrat svojih milijonov še nimava v roki... Dejal sem vam in ponavljam, da bova lahko samo v Amsterdamu prodala ta nadležni dragulj. — Zaupajte mi, to je vse, kar zahtevam od vas... Če hočete delati na svojo pest, če hočete sami skleniti to kupčijo, boste vse pokvarili. Kaj hočete? Denar... Dobite ga... bodite prepričani, toda poslušajte moje nasvete. Česa bi se bali? Da vas izdam? Ali bi mogel storiti to, ne da bi izdal tudi sebe?

Zdelo se je, da so te besede Manzano pomirile. Podal mi je svojo mehko roko, ki sem jo stisnil brez navdušenja, potem sva pa odšla iz kavarne.

Na ulici me je prijel pod roko in odšla sva proti Etoile.

Spotoma sva govorila o vseh mogočih kombinacijah, ne da bi nama prišla na misel samo ena, ki bi bila vredna, da bi se odločila za njo. Prispela sva do avenue Champs Elysees, ko se je nenadoma ustavila pred nama ženska s klubokom kričee barve na glavi in vidro okrog vratu. Nekaj časa je gledala Manzano, potem je pa srdito kričala:

— Ah, lopov! Ah, bandit!... Končno sem vas zopet srečala!

In z očmi je iskala redarja. Manzana, ki ga je bila obšla groza, je stal nekaj časa kakor pribit, potem me je pa naenkrat prijel za roko in potegnil za seboj v paničnem begu. Ženska je pa kričala za nama kakor obsedena:

— Primitte ga, primitte ga!... To je zločinec, morilec...

K sreči je bil trg, kjer se je odigral ta prizor, skoraj prazen in med redkimi navzočimi ni bilo nobenega pogumnega meščana, ki bi jo bil ubral za nama. Samo neki uslužbenec brzojava je naju nekaj časa zasledoval. Ko sva pa na vso moč bežala čez Friedlansko ulico, je nenadoma privozil mimo tramvaj in mu zagradil pot. Za hip je naju izgubil izpred oči in preden je prihitel okrog tramvaja, sva se že rešila v Balzacovo ulico.

Manzana se je tresel kakor trs na vodi. Debele potne kaplje so mu tekale po zagorelem obrazu. Ko je pa opazil, da je nevarnost minila, si je globoko oddahnil, si obrisal z robcem potno čelo in mi dejal:

— Dragi moj Pipe, niti en dan ne smeja več ostati v Parizu... Ženska, ki ste jo pravkar videli, me bo ovalila policiji in...

Beseda mu je zastala v grlu.

— Ne bojte se tako, — sem odgovoril. — Pariz je velik... in preden bi vas našli...

— O, ta prokleta ženska je zelo vplivna in ima dobre zveze! V eni uri ali pa še prej mi bo poli-

cija za petami. Nisem vedel, da je ta ženska v Parizu... Treba je pobegniti... pobegniti čim prej... Odpotujeva kamorkoli... Odpeljiva se v Anglijo, potem pa poskusiva priti na Holandsko. Toda nikar ne izgubljava časa. Vrniva se v moje stanovanje — tam se bova pa že odločila za kaj.

Ta slučajna pustolovščina mi še daleč ni šla tako na živce kakor Manzana. Odkrito povem, da ni bila taka, da bi mi ne ugajala, kajti razgrinjala je njegovo bahaštvo in metala kompromitirajočo senco na njegovo življenje.

Takoj ko sem se bil seznanil z Manzano, sem pomislil, da mora biti njegova preteklost mračna, nisem pa mogel misliti, da bi mogel biti morilec. Zdaj mi je bilo jasno, da je postal ta mož preveč nevaren in treba je bilo odkriti se ga. V Parizu mi je bilo težko, v Londonu bi pa šlo najbrž lahko in hitro.

Zaenkrat sem moral pa samo dobro paziti, da bi mu ne postal sumljiv. Delati sem moral, da se mi zdi nevaren položaj, ki ga je bilo naključje tako zapletlo. Ah, če bi imel svoj demant v žepu, s kolikim veseljem bi bil dal aretirati tega nadležnega pajdaša, kajti priznati moram, da mi je bil Manzana zelo nesimpatičen. Imel je zopern obraz, po vedenju je bil hrečč, zlasti mi je pa šel na živce njegov način izgovarjanja črke »r«.

Meni, ki sem se spoznal na manire boljše družbe in ki me je prirojena uglašenost silila iskati stike z dobro vzgojenimi ljudmi, je bila družba z Man-

zano prava muka.

So ničvrednejši, prebavljivi vsaj na zmag, da lahko človek živi z njimi v dobrih stikih, če se še ne more razumeti z njimi. So pa drugi, češ, ki vzbujajo v človeku odpor in mržnjo; in med take je spadal moj pajdaš.

Odkrili so tega neotesanca mi je bila glavna naloga, toda poprej bi moral dobiti nazaj svoj demant. To pa ni bilo lahko, kajti Manzana je bil mnogo močnejši od mene.

Lahko bi ga ugnal samo z zvijačo in te sem se moral poslužiti.

Ko sva se vrnila v stanovanje, ki sem ga začasno delil z Manzano, je bil mož še ves skrušen in obupan zaradi prizora v mestu in povedal mi je, kaj tiči za srečanjem z razjarjeno žensko.

Pravil mi je, da je bila to njegova ljubica, ki jo je nenadoma zapustil. Zdaj se hoče osvetiti in kakor vse varane ljubice si izmišlja razne prazne obdolžitve proti njemu. Njemu se pa k sreči ni treba ničesar bati, kajti če bi ga aretirali, bi kaj lahko odvrnil od sebe vsako obdolžitev. Toda on se raje izogiblje neprijetnega soočenja, o katerem ki nedvomno poročali vsi listi, kar bi spravilo v slabo luč njegovo ime v Kolumbiji, kjer zavzemajo vsi njegovi sorodniki visoke položaje.

Delal sem se, kakor da se mi mož smili in da mu verjamem vse, kar mi je pravil. Na drugi strani sem pa skušal spretno zastrčiti ga, govoreč mu o usmrtnih nedolžnih ljudi; hvalil sem mu tudi spretnost in iznajdljivost francoskih policistov, češ, kako hitro so izsledili in prijeli namišljene zločince.